

Dagsorden

Mødedato	24. november 2016 kl. 14.30-19.00
Sted	LMO, Trigevej 20, Søften, 8382 Hinnerup
Deltagere	Ejere og driftsledere til bedrifter som deltager i demoprojektet Deltagere i ekspertgruppen Repromanagement

Dagsorden til møde om Holdbarhed hos unge søer - demoprojektet

Kl. 14.30 Eftermiddagskaffe

Kl. 14.50 Velkomst v. Kent Myllerup

Kl. 14.55 Det økonomiske beslutningsgrundlag for udskiftning af søer v. Finn Udesen, SEGES

Kl. 15.30 Præsentation af resultater fra projektet v. Kent Myllerup, SEGES VSP

**Kl. 16.05 Sådan har jeg øget holdbarheden af unge søer i min besætning v. Flemming Koefoed
og svinerådgiver Kirsten Kyndesen**

Kl. 16.25 Pause

Kl. 16.35 Evaluering af projektet

- Drøftelse i grupper af hvad der er lykket/ikke lykket i jeres besætning for at styrke holdbarheden af søer og hvorfor det er sket.
- Har du planer om at iværksætte nye tiltage for at styrke holdbarheden af søer.
- Drøftelse af ideer til nye indsatsområder som SEGES VSP bør arbejde med indenfor so området.

Kl. 17.05 Holdbarhed hos søer – den veterinære vinkel v. dyrlæge Søren S. Thielsen, Ø-Vet

- Hvad oplever dyrlægen som årsager til at søer udsættes.
- Hvilke tiltag kan man iværksætte for at styrke holdbarheden af søerne og oplever dyrlægen virker.

Kl. 17.45 Fodring af søer v. Gunner Sørensen, SEGES

- Implementering af fodernormer for diegivende søer
- Nyt om foder

Kl. 18.15 Afslutning og aftensmad

Tilmelding til mødet senest fredag den 18. november med navn og antal deltagere til Jeanette Juhler, JJK@seg.es.dk (foretrækkes) eller tlf. 33394330.

Venlig hilsen
Kent Myllerup
Afdelingsleder

DET ØKONOMISKE BESLUTNINGSGRUNDLAG FOR UDSKIFTNING AF SØER

Finn Udesen, produktionsstyring

24.11.2016

Disposition

- Beslutningsgrundlag for optimering af soen
- Beslutningsgrundlag for optimering af kapacitetsudnyttelsen
- Afslutning

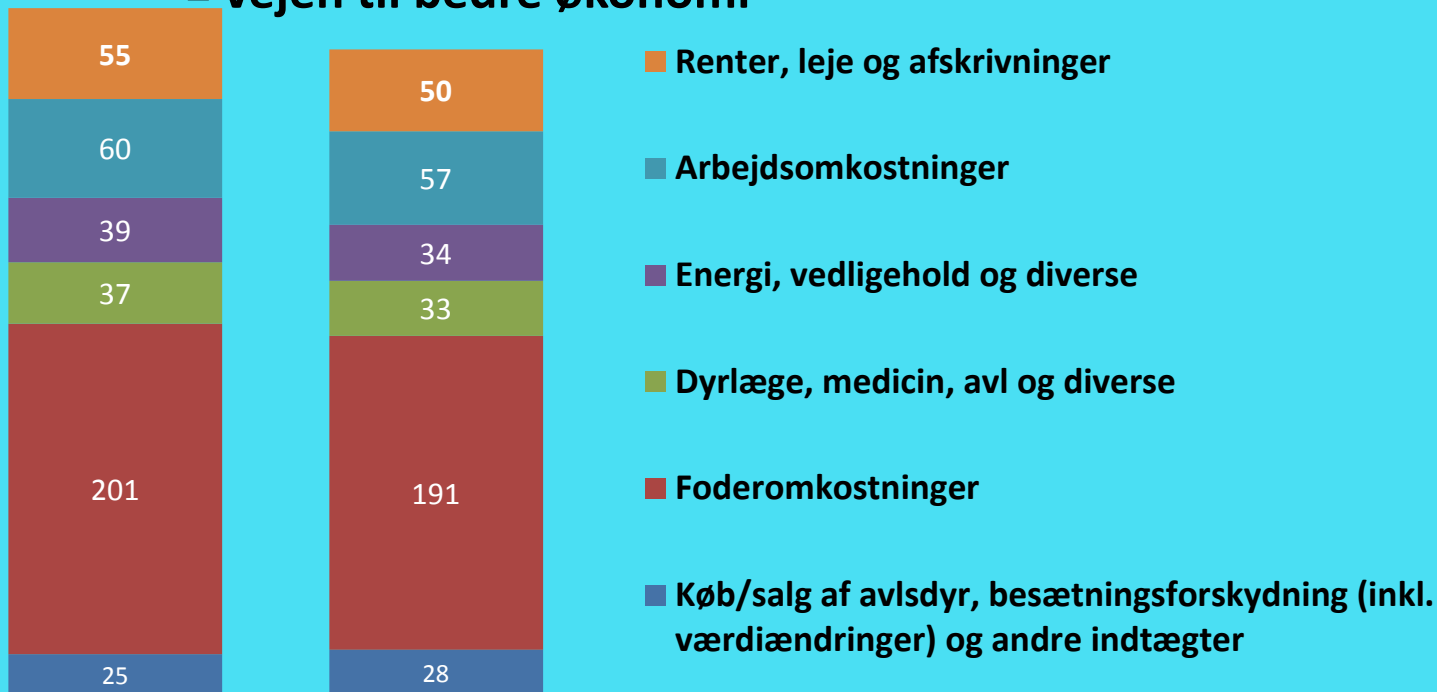

Mål for søernes holdbarhed

- Bedre dyrevelfærd
- Mindre udgifter/tab på søerne
- Bedre produktivitet (flere 2-4 lægssøer)
- Bedre kvalitet af grise – højere fravænningsvægt
- Mere stabil produktion (højere farringspct.)
- Minimere spildfoderdage per kuld
- Bedre planlægning og udnyttelse af staldkapaciteten
- Mere tilfredse medarbejdere

Produktionsstyring = omkostningsstyring = vejen til bedre økonomi

Kr. pr. produceret smågris

Udskiftning af soen hvad påvirker det

ØKONOMISK UDSKIFTNING AF SØER

- Udskiftning af søer påvirker farings pct. kuldstørrelse og spildfoderdage
- Udskiftning af søer påvirker avlsomkostningerne
- Årsager til høj udskiftninger kræver analyser som ofte kan pege på problemer med stald, avl, foder eller pasning

FORDELE/ULEMPER VED UDSKIFTNING AF 1. LÆGS SOEN

Ulemper ved at udskifte 1. lægssoen	Fordele ved at soen går videre til næste kuld
Lavere slagtevægt på søer	Nemmere at planlægge og styre kapacitetsudnyttelsen
Øget omkostning til udskiftning	Flere 3-4 lægs søer med høj produktivitet
Lavere fødselsvægt på grisene	Flere søer der er egnet til at være amme søer
Flere unge søer giver dårligere immunitet	2-6 lægssøer har lavere pattegrisedødelighed
Øgede omkostninger til udskiftning af søer	Udskiftning er baseret på driftsleder beslutning
Højere foderforbrug hos ældre søer	Lavere so dødelighed

Avlsomkostning falder med flere kuld pr so

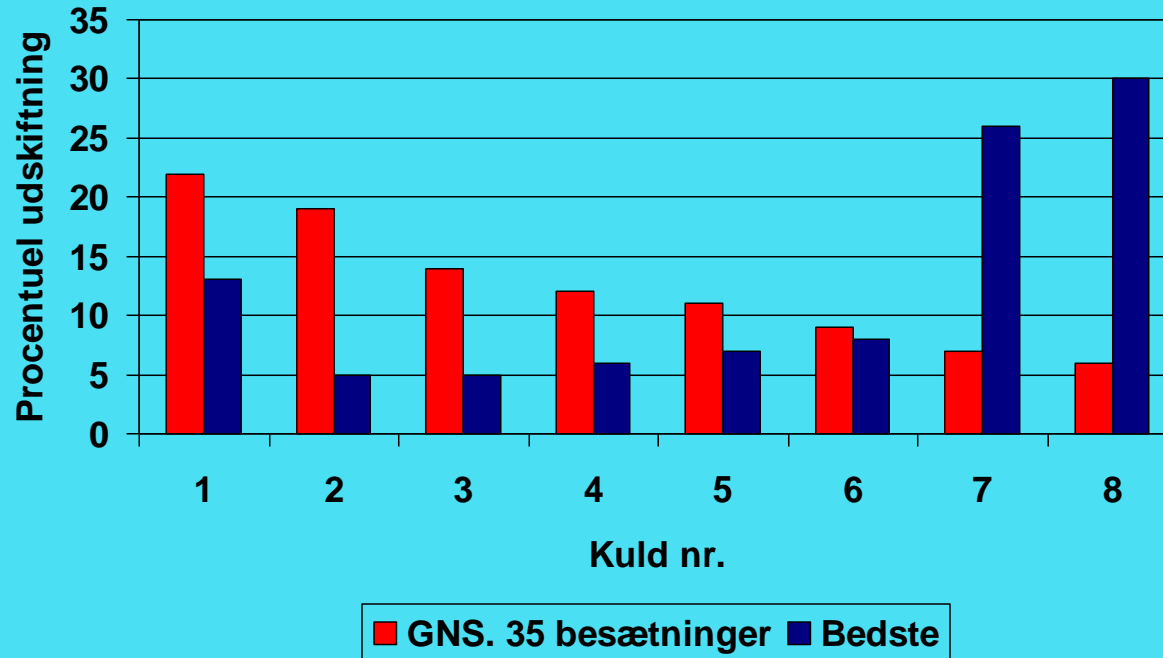
Løbeklar polt, kr.		2400		
Slagte so, kr.		1200		
Død so, kr.		-200	Slagte so	Død so
		Total	Avlsomkost-	Avlsomkost-
		frav/so	ning/Gris, kr.	ning/Gris, kr.
Kuld nr	1	13	92	200
	2	27	44	96
	3	42	29	62
	4	56	21	46
	5	70	17	37
	6	84	14	31
	7	97	12	26
	8	110	11	24

AVLS OMKOSTNINGER

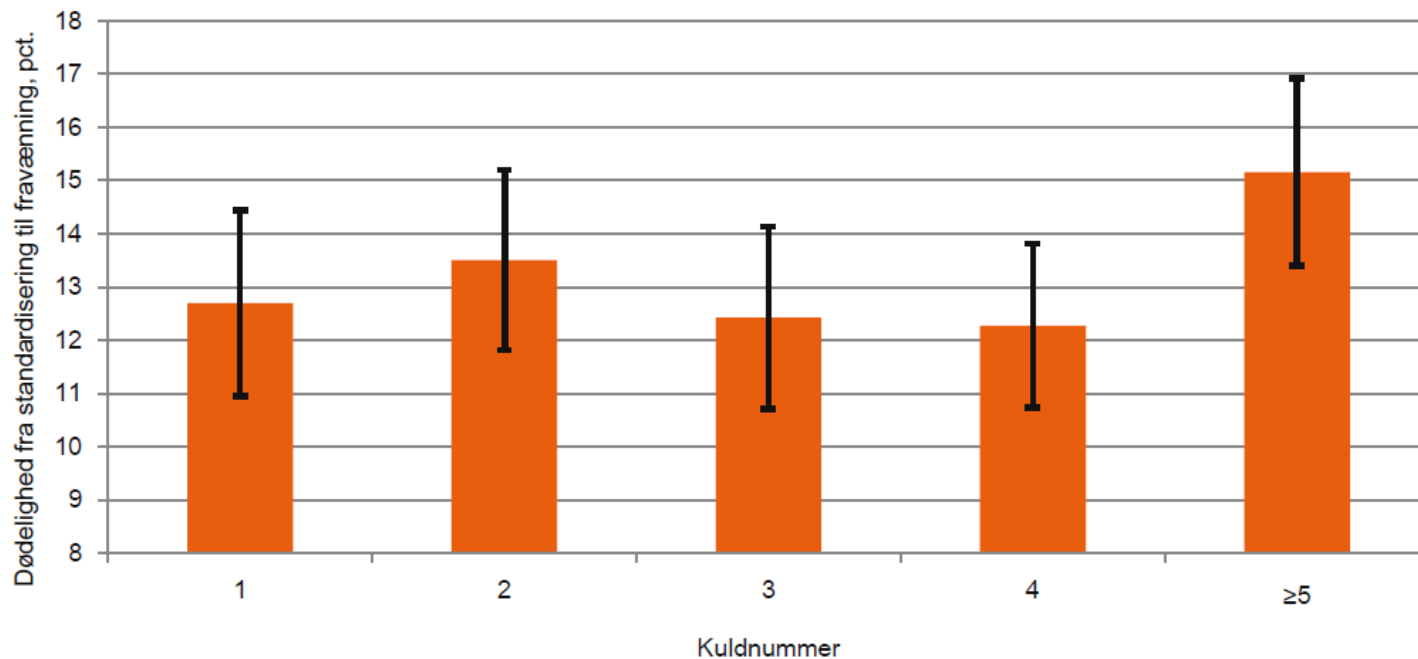
10 PCT. DØDE AF UDSATTE SØER

Udsat ved gns kuld nr.	3	4	5
Omkostning pr. gris	32	24	19
Forskel	13	5	0

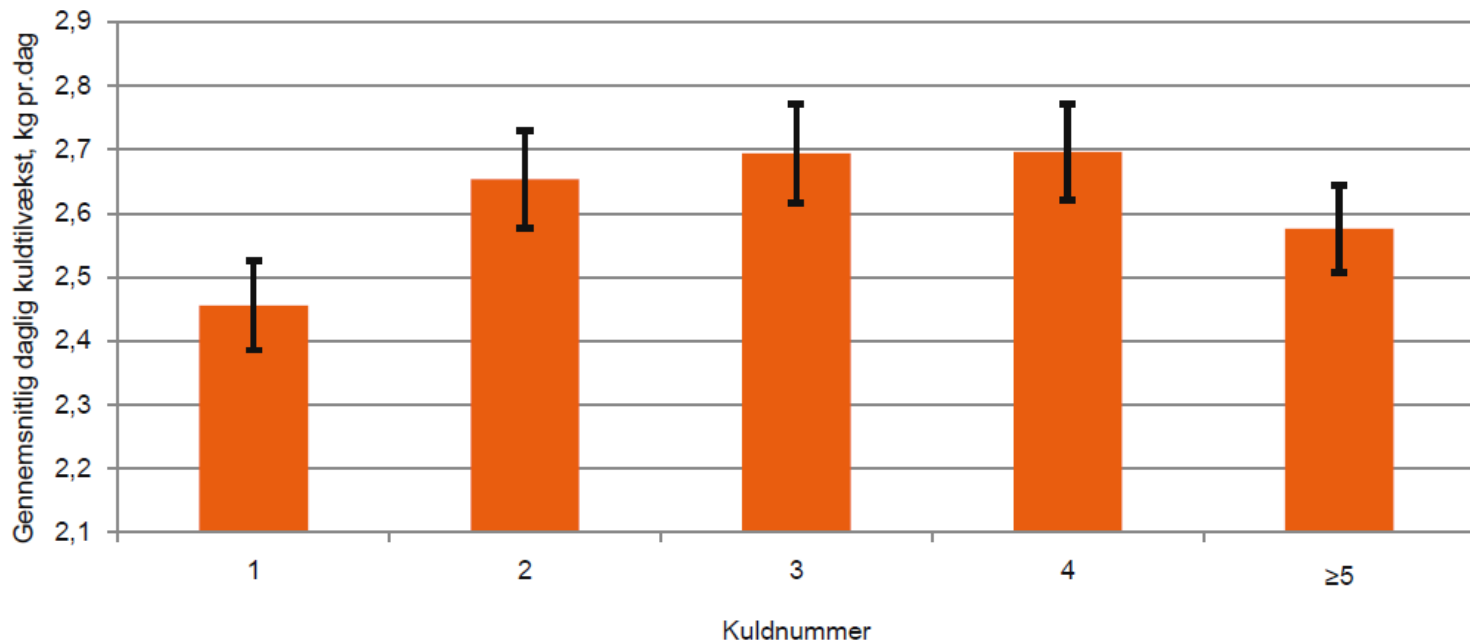
I en stabil besætning er der kun behov for 20 Pct. 1. lægs søer

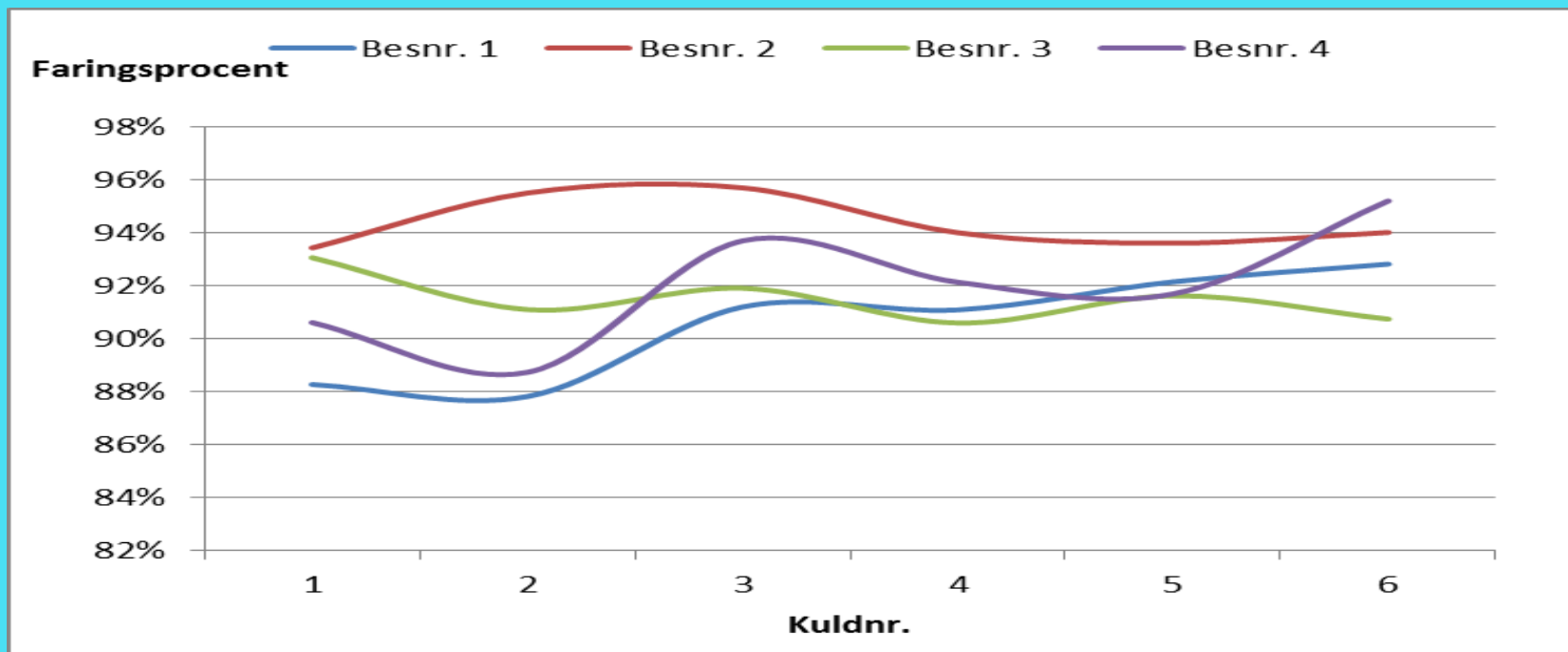
NOGEN SØER ER PENSIONSMODNE EFTER 4 LÆG DØDELIGHED OG SPREDNING I FØDSELSVÆGT STIGER MÆLKEYDELSE FALDER

3 og 4 lægs søer giver mest mælk

UDSÆTTERSTRATEGI KAN PÅVIRKE FARRING PCT.

Udnyttelse af staldkapaciteten- sammenhæng til udskiftning af søer

- **En so der måske burde udskiftes er altid bedre end ingen so?**
- **God holdbarhed hos søerne giver bedre styringsmuligheder**
- **God planlægning og styring giver god kapacitetsudnyttelse**
- **Udsving i holdstørrelser medfører øget sammenblanding af grise, lavere fravænningsvægt**

KONKLUSIONER

BEDRE HOLDBARHED HOS SØERNE MEDFØRER

- Lavere avlsudgifter
- Øget produktivitet – udskiftning af de “rigtige” søer
- Nemmere planlægning og styring af produktionen
- Gladere medarbejdere
- Bedre økonomi

DEMO – HOLDBARHED HOS UNGE SØER

Kent Myllerup

Søften

24. nov. 2016

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Formål
 - At holde de unge søer længere tid i besætningen
 - At sikre at den anvendte udsætterprofil er den økonomisk optimale for besætningen
 - At udvikle et værktøj og standardisere metoden

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Nytteværdi
 - At der skal indkøbes/produceres færre polte i besætningen
 - At en større andel søer når deres optimale produktion i 3.-4. læg
 - At besætningen består af flere ældre søer (ensartet immunitet)
 - At give driftslederen en guideline til at udvælge søer til slagt
 - At rådgiverne yder en mere målrettet indsats mht. optimering af udsætterprofil

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Succeskriterie
 - At 50% af besætningerne formår at øge holdbarheden hos de unge søer, således at 80% af de løbne polte når løbningen til 3. kuld, uden fravænnede grise pr. årssø er faldet
 - At 70% af rådgiverne anvender beregningsværktøjet

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Hvorfor blev grænsen sat ved netop 20%?
 - Ingen kender grænsen
 - Den optimale so sættes først ud efter 8. læg
 - Jævn fordeling: 12,5% sættes ud efter hvert læg
 - Besætningsdata viser en udsætning på 5-10 % i både 1. og 2. læg

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Rådgivningsforløb i 21 besætninger udført af rådgivere i ekspertgruppen
Repro-management

- Projektperiode

FØR FOKUS	UNDER FOKUS	EFTER FOKUS
1/7-2014 30/6-2015	1/7-2015 30/6-2016	1/7-2016 30/9-2016

- Værktøj til scenarieberegninger af aktuel og fremtidig udskiftningsprofil udviklet og anvendt i demo besætninger

Optimal udskiftnings strategi

Gule celler må overskrives, programmet kan reducerer/løge sodædelighed samt udsatte efter hver fravænnning via følsomhedsanalyser men egne tal kan også bruges

Antal årssøer	1.292
Antal dage i perioden	365
Hjemavl	Ja
Udnyttelsesprocent fra 22-32 uger	90%

Priser på mellemlang sigt

Notering inkl. efterbetaling	9,6
Soafregning, kr/kg	7,20
Pris pr. FE	1,62
Salgspris 7 kg	206
kg regulering 7-9 kg	10,25

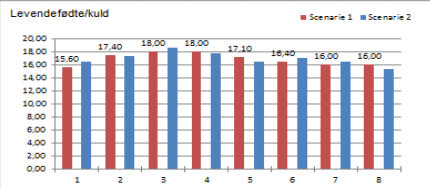
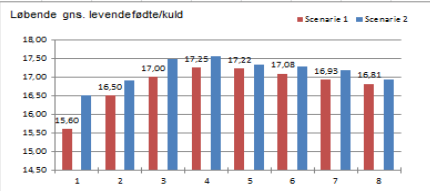
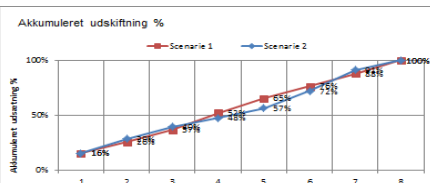
Poltepris 22 uger, indkøb	1593
Egen korrektion v. indkøb +/-	0
Pris ialt ved indkøb	1593
Pris ved hjemavl polte, 22 uger	1093
Egen korrektion v. indkøb +/-	0

Kopier scenarie 1 til scenarie 2
↓

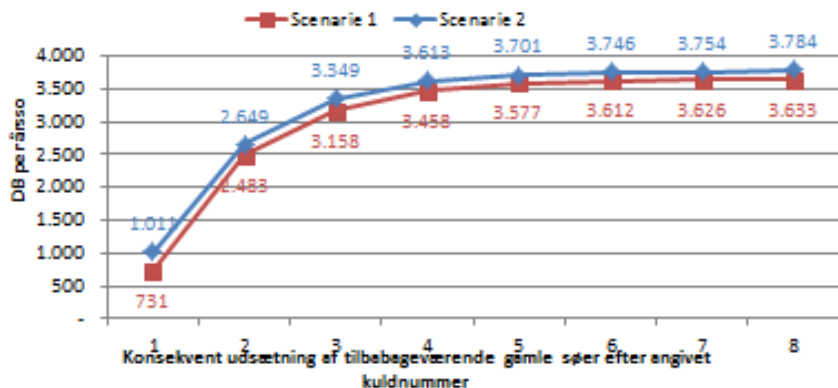
Beregn forslag til antal løbninger scenarie 2

Scenarie 1 - nuværende tal						
Kuldnr	Antal løbninger	Omløbninger %	Farings %	Levende fødte / kuld	Udsatte dyr, stk	Heraf døde, stk
1	810	10,6%	81,7%	15,6	119	39
2	611	3,3%	90,5%	17,4	79	19
3	547	4,8%	91,8%	18	84	10
4	483	5,0%	89,6%	18	117	28
5	366	4,6%	89,1%	17,1	101	13
6	255	6,3%	84,3%	16,4	84	14
7	169	3,0%	87,6%	16	89	8
≥ 8	106	2,3%	89,7%	16	91	2
Total	3.347				764	133

Scenarie 2 - mål tal						
Kuldnr	Antal løbninger	Omløbninger %	Farings %	Levende fødte / kuld	Udsatte dyr, stk	Heraf døde, stk
1	864	10,6%	81,7%	16,5	88,1	51,0
2	718	3,3%	90,5%	17,3	73,9	28,0
3	590	4,8%	91,8%	18,6	63,1	16,0
4	448	5,0%	89,6%	17,8	45,5	24,0
5	329	4,6%	89,1%	16,5	49,5	12,0
6	262	6,3%	84,3%	17	88,1	28,0
7	169	3,0%	87,6%	16,5	109,7	8,0
9	2,3%	89,7%	15,3	48,3	1,0	
7				568	168,0	

DB pr. årssø, ved aldersudskiftningsstrategi

Nøgletal	Scenarie 1	Scenarie 2
Levendefødte grise pr. kuld	16,94	17,41
Fravænnede grise pr. kuld	14,74	15,15
Spildfoderdage pr. kuld	12,98	13,02
Kuld pr. årssø	2,27	2,27
Fravænnede grise pr. årssø	33,41	34,34
Sodædelighed	10,3%	13,0%
Gylteløbninger i % total løbninger	24,2%	25,8%
Udsatte i % af årssøer	59,1%	44,0%

DB beregning pr. årssø, kr. forskel mellem scenarier

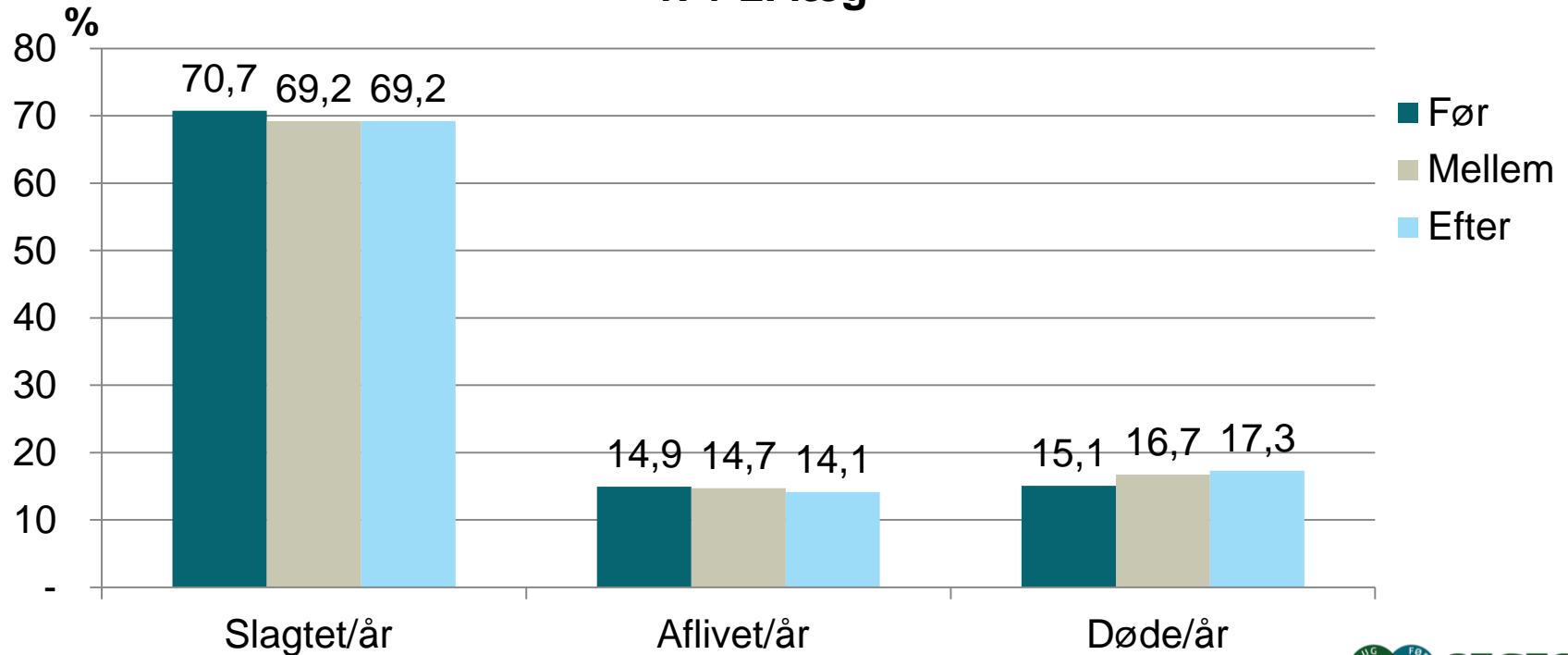
Salgsindtægt kg	191
Salgsindtægt slagtesøer	-37
Bruttoindtægt	153
Foderudgift	22
Daka søer	5
Polteudgift	-25
DB pr. årssø	151

HVORDAN ER DET SÅ GÅET?

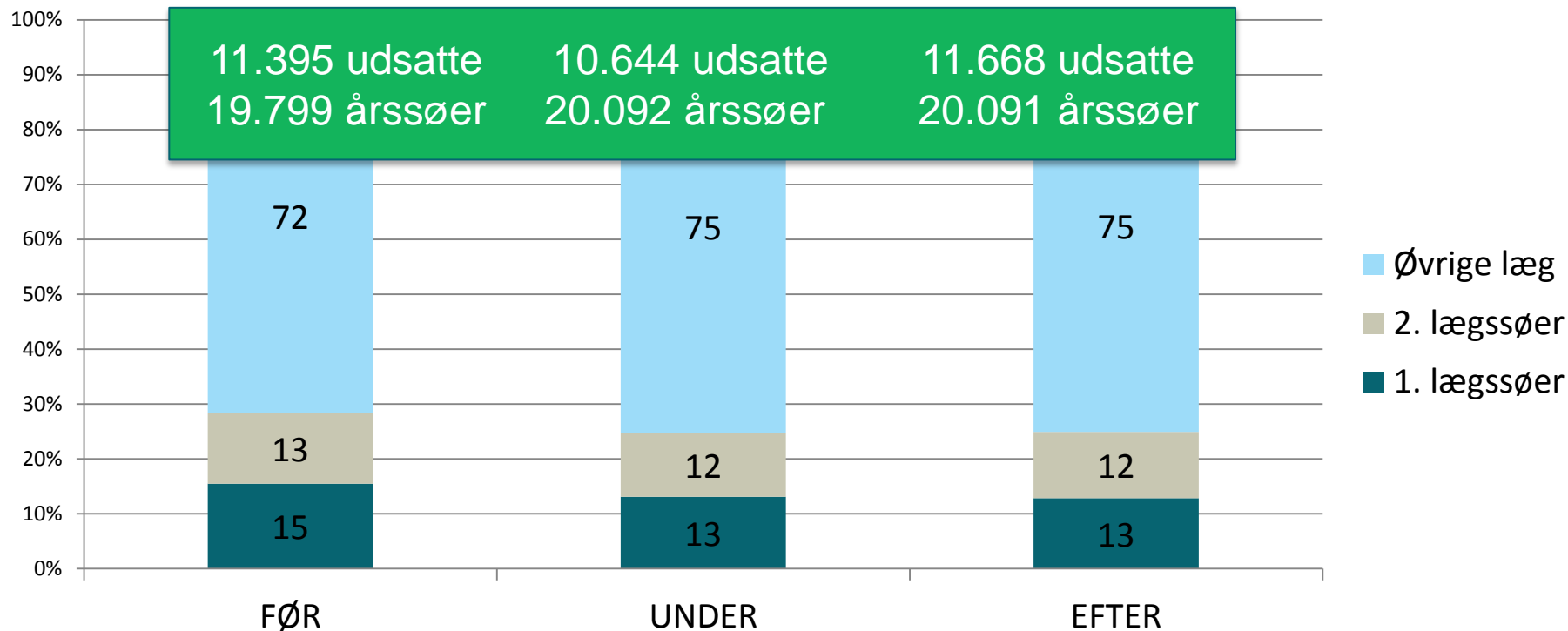
AFGÅEDE DYR, (1.+2. LÆG), % SLAGTET – AFLIVET - DØDE

1. + 2. læg

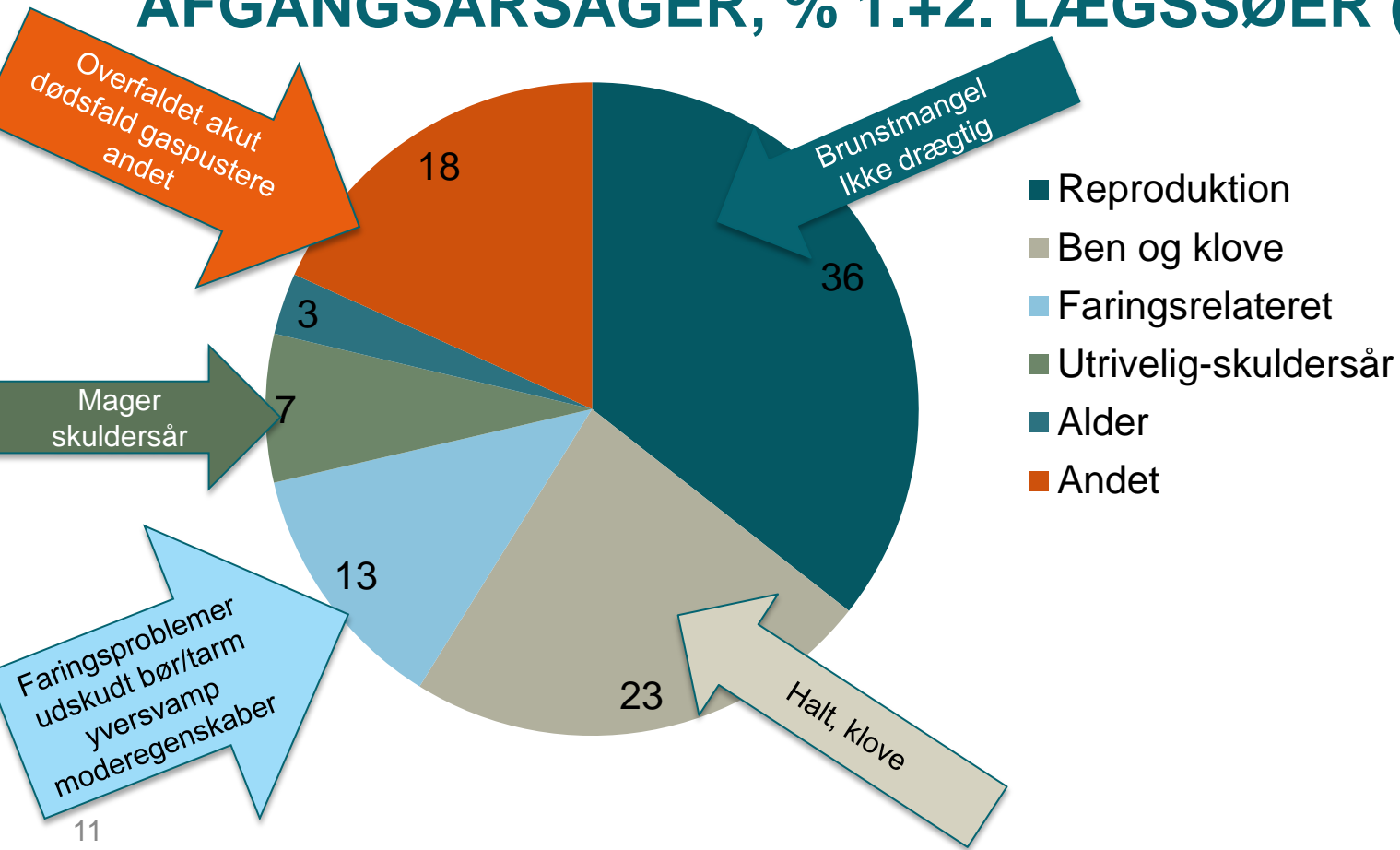

Min. 354 årssøer
Max. 1951 årssøer

UDSATTE SØER (ALLE LÆG), %

AFGANGSÅRSAGER, % 1.+2. LÆGSSØER (EFTER)

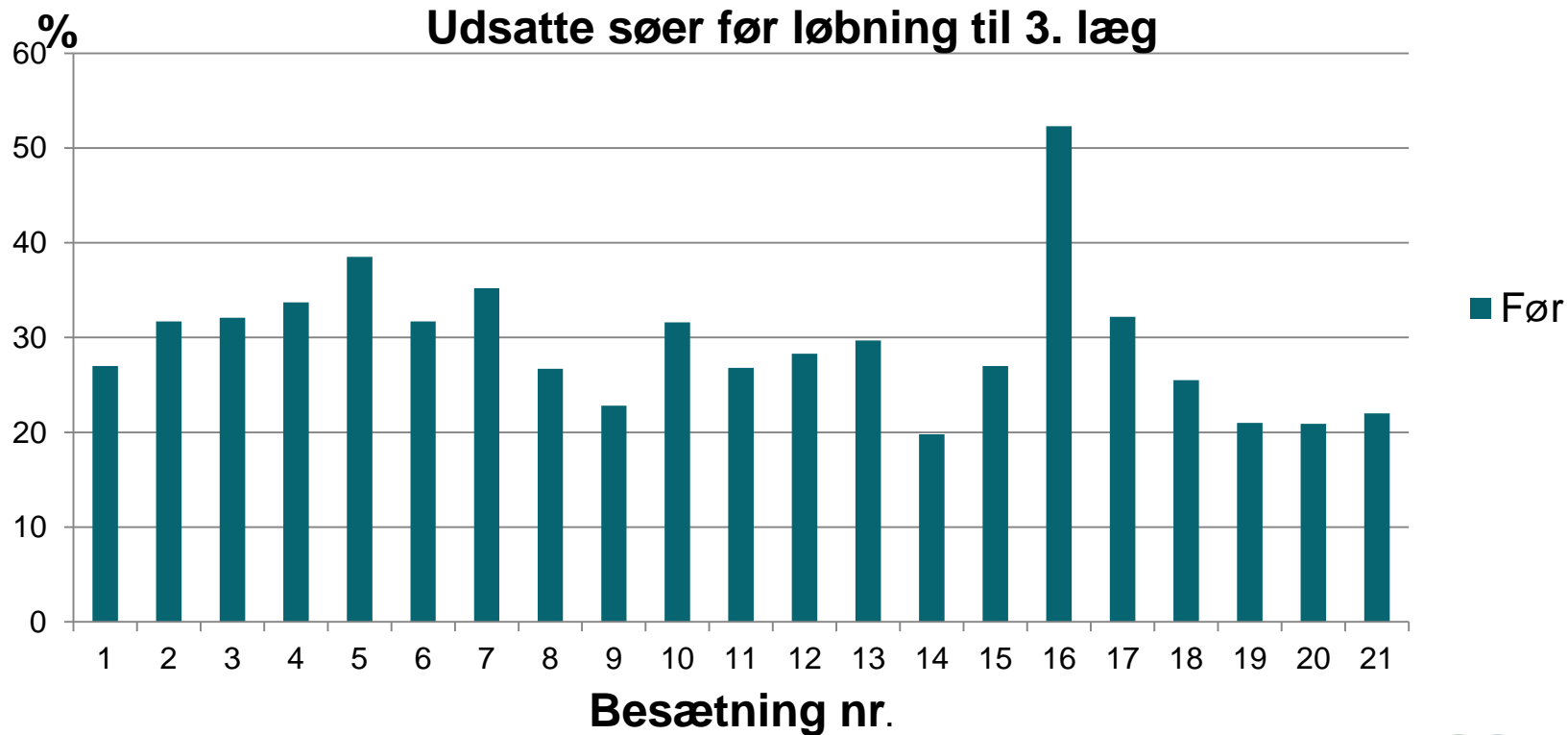

SUCCESKRITERIER

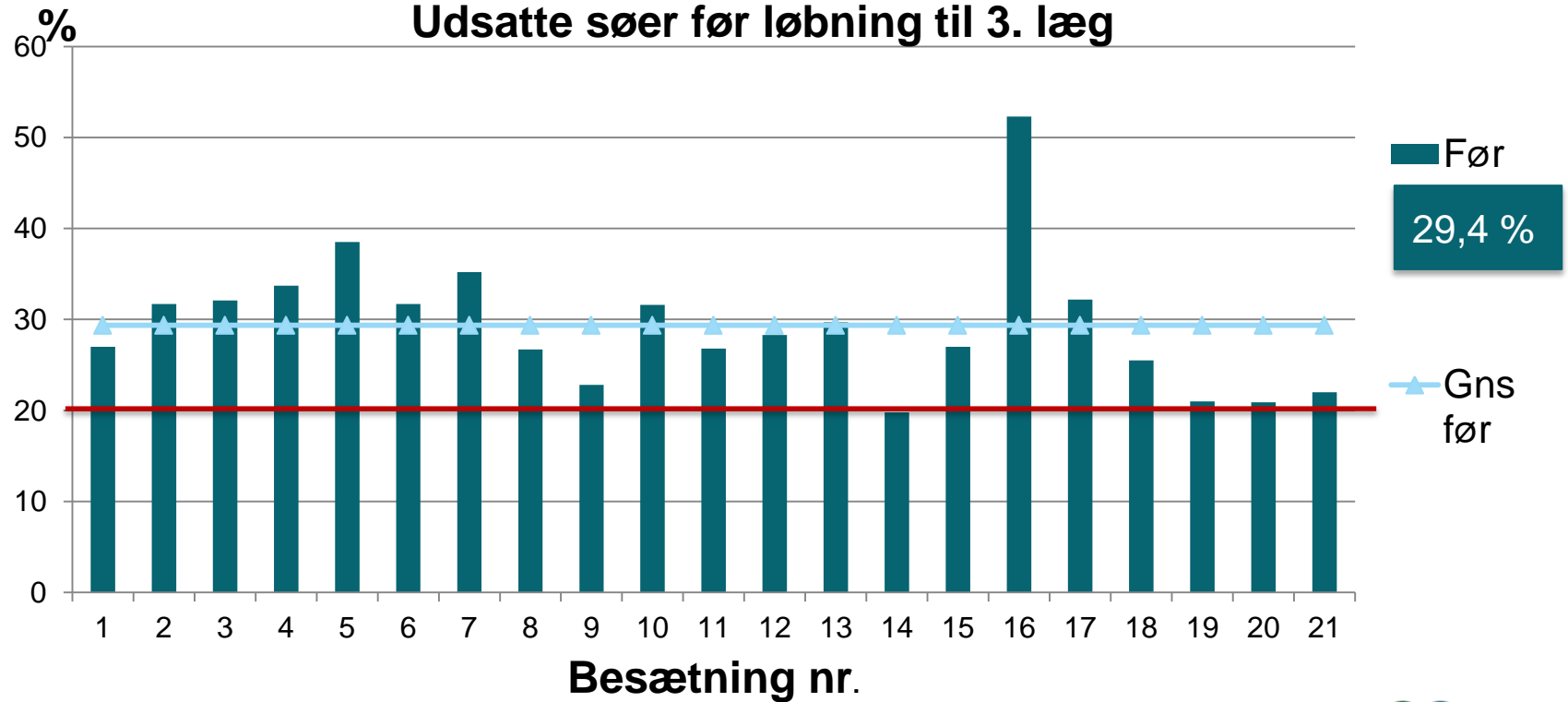
50% af besætningerne øger holdbarheden hos 1.+2. læg så 80%, når løbningen til 3. kuld, uden fald i produktivitet

At 70% af rådgiverne anvender beregningsværktøjet

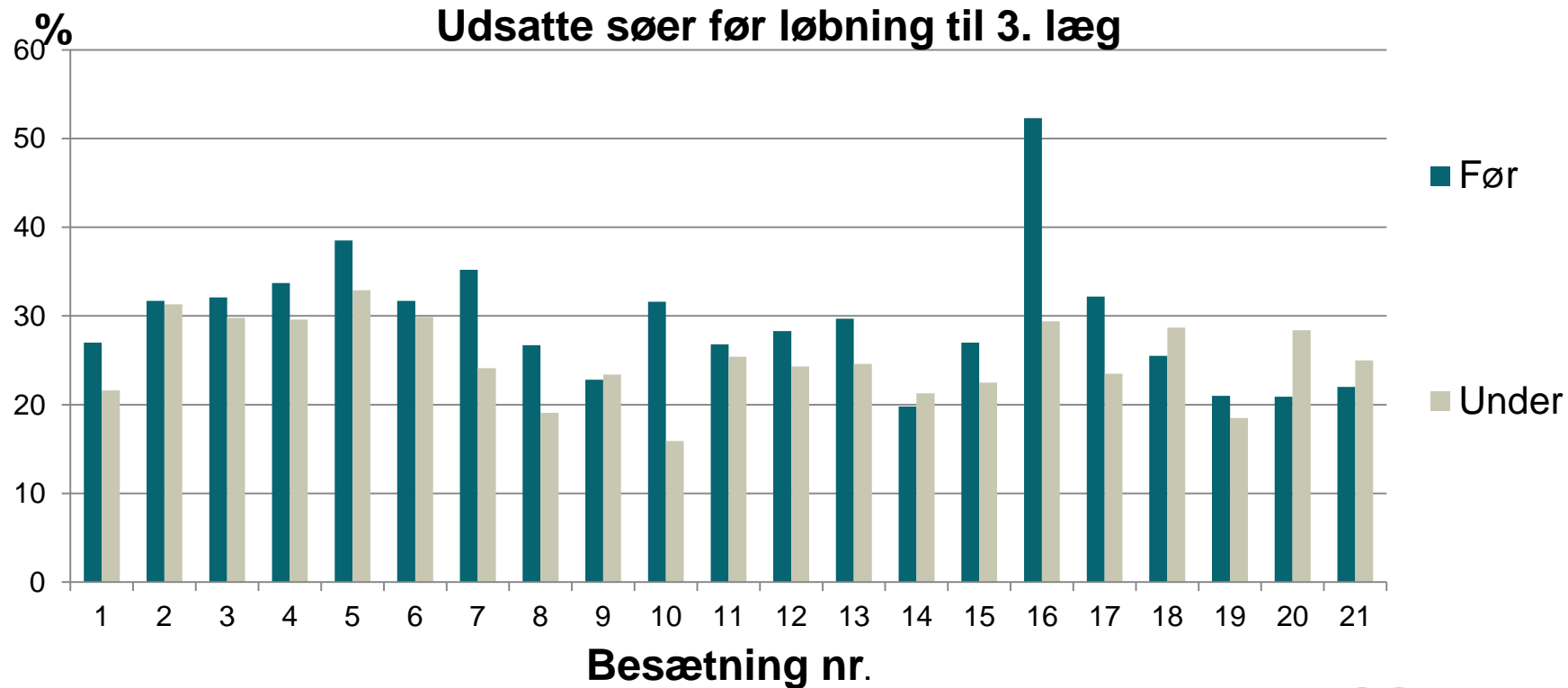
FØR

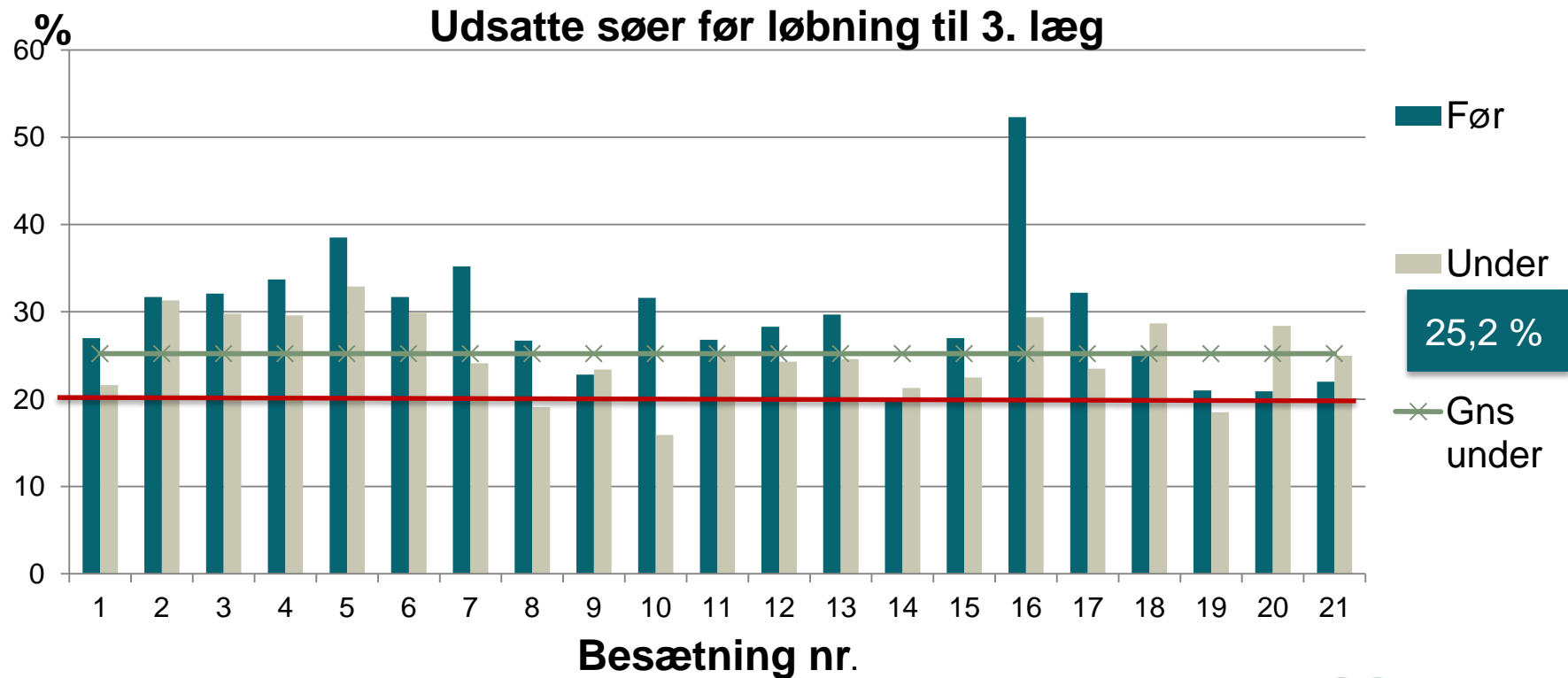
FØR

UNDER

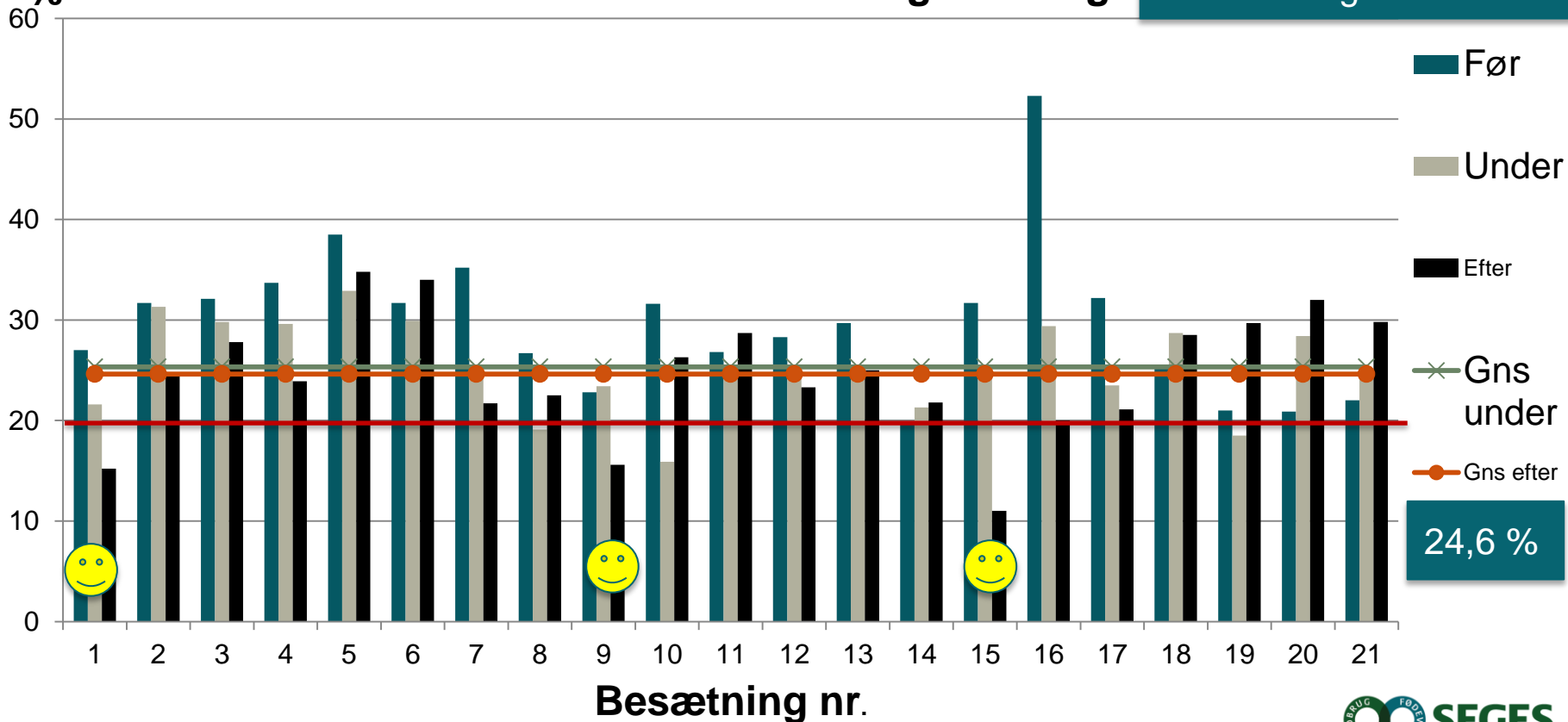
UNDER

3 besætninger
<20% udsatte 1.+2.
lægssøer

% **EFTER**

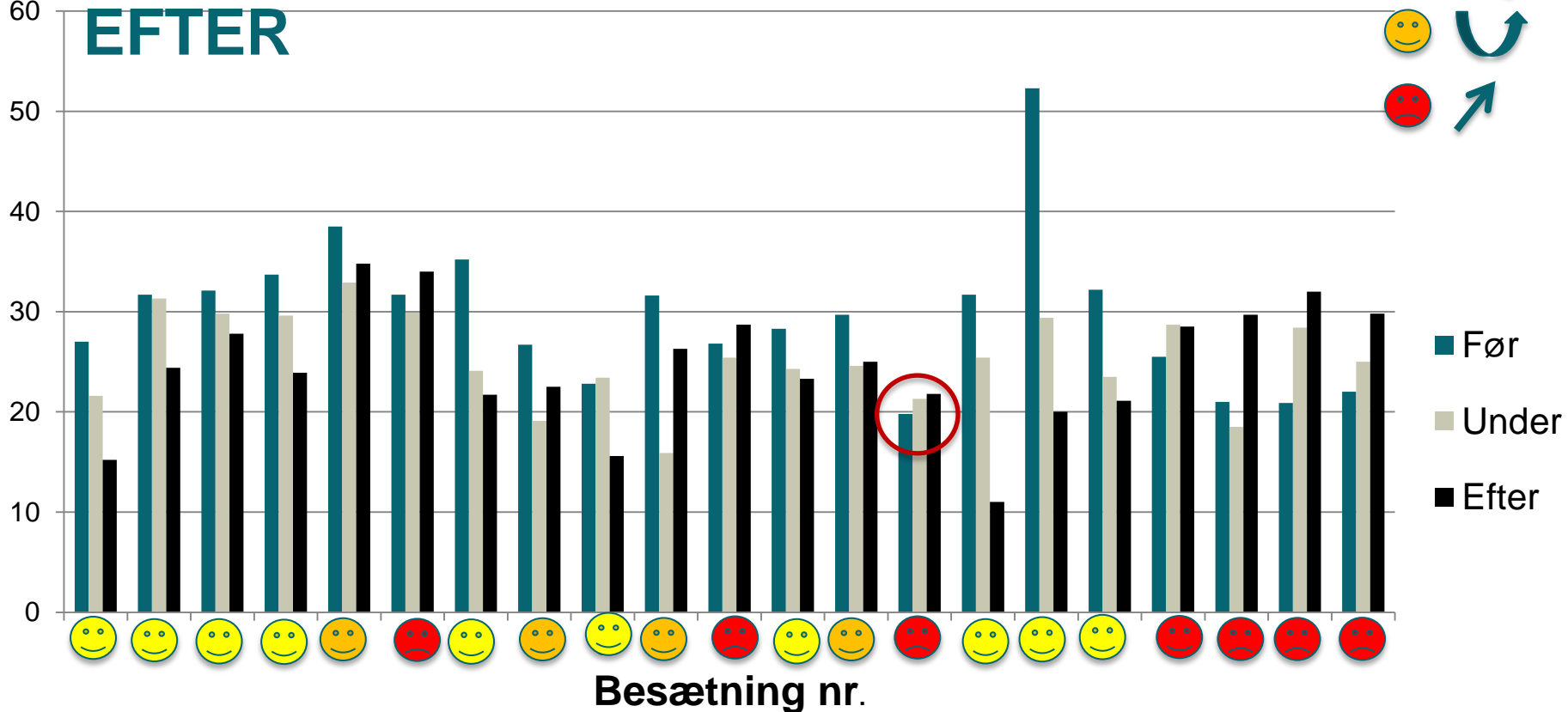
Udsatte søer før løbning til 3. læg

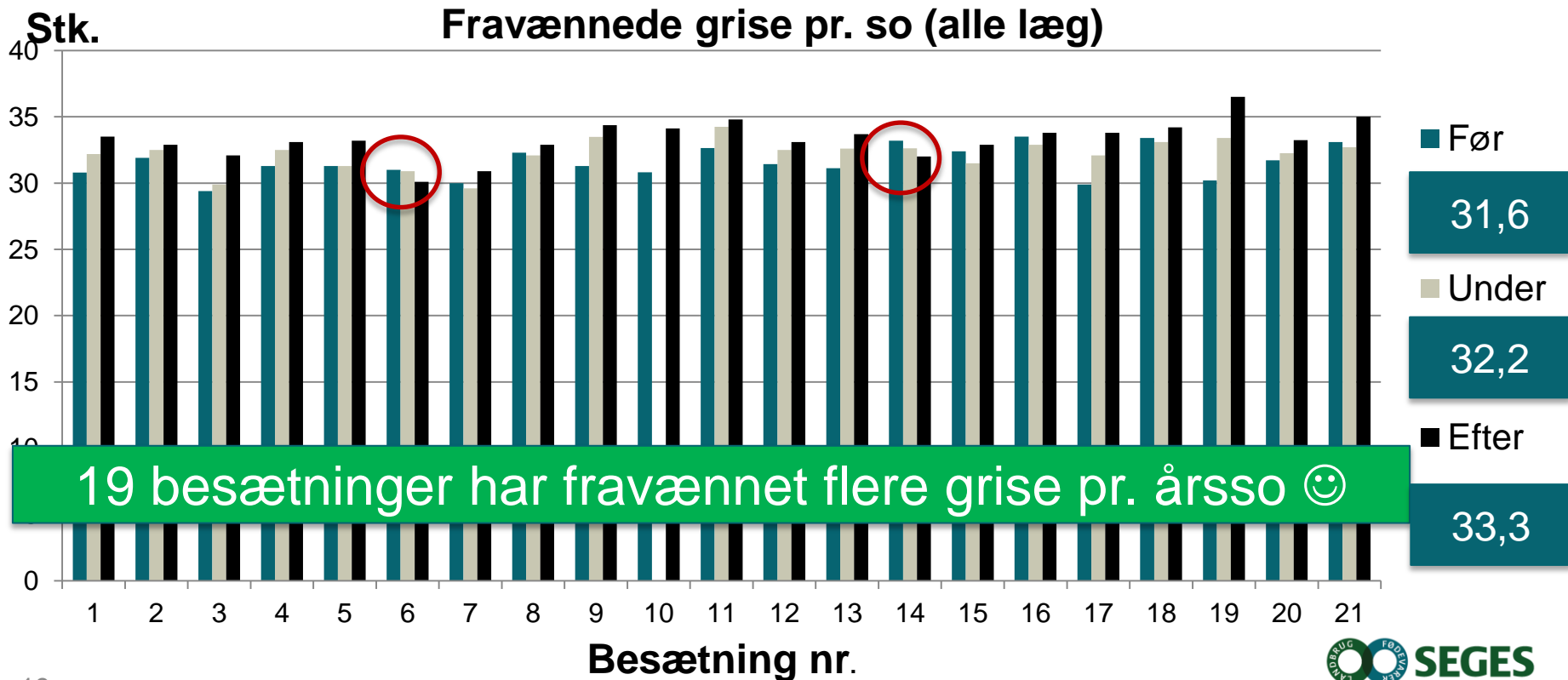
Udsatte søer før løbning til 3. læg

%

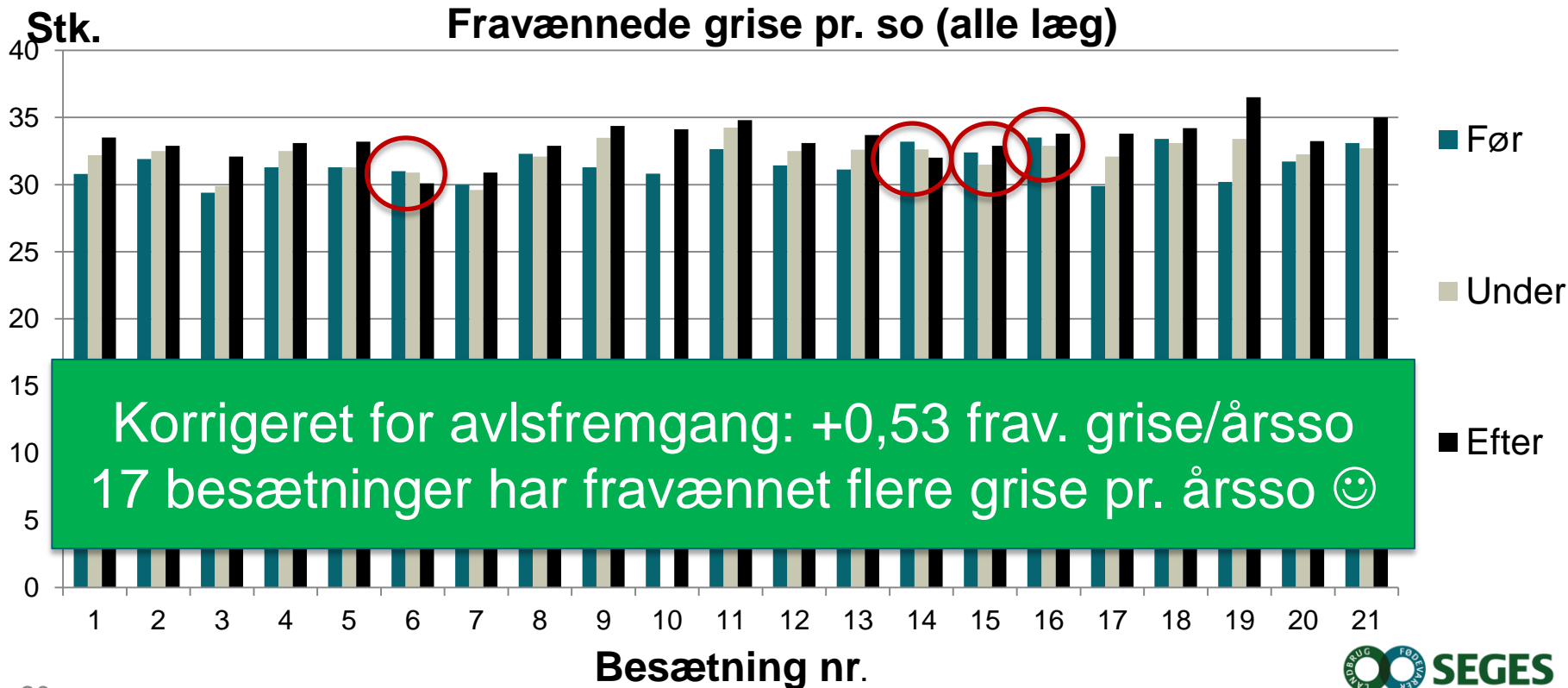
EFTER

FØR – UNDER - EFTER

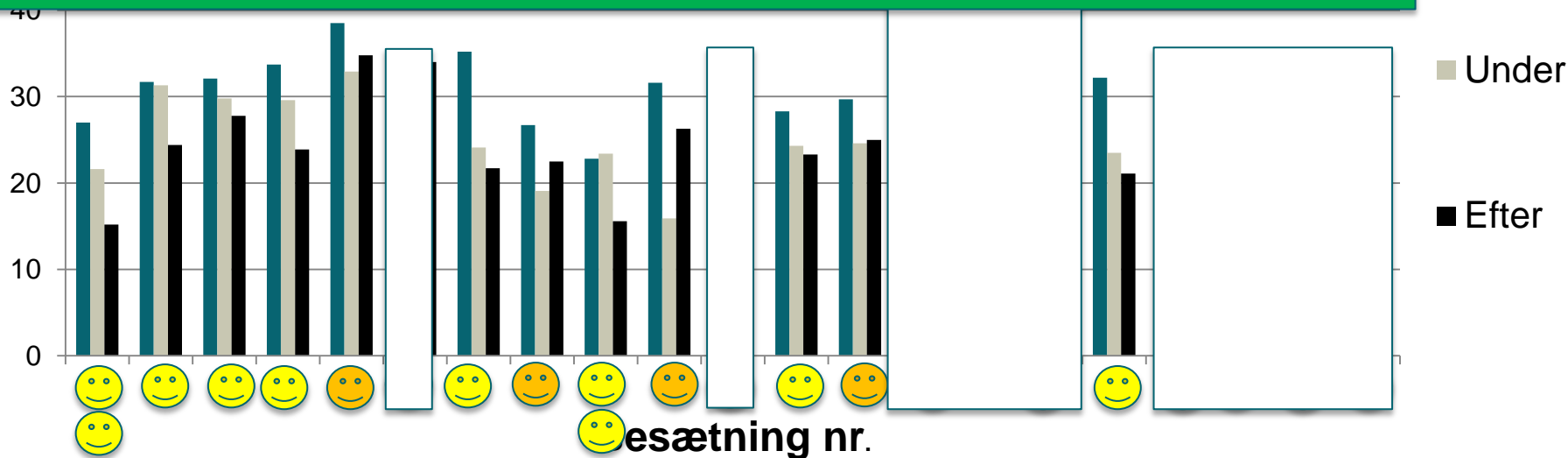
FØR – UNDER - EFTER

EFTER

12 besætninger har både udsat færre unge søer og fravænnnet flere grise/årsso korrigeret for avlsfremgang 😊
2 besætninger er helt kommet i mål 😊 😊

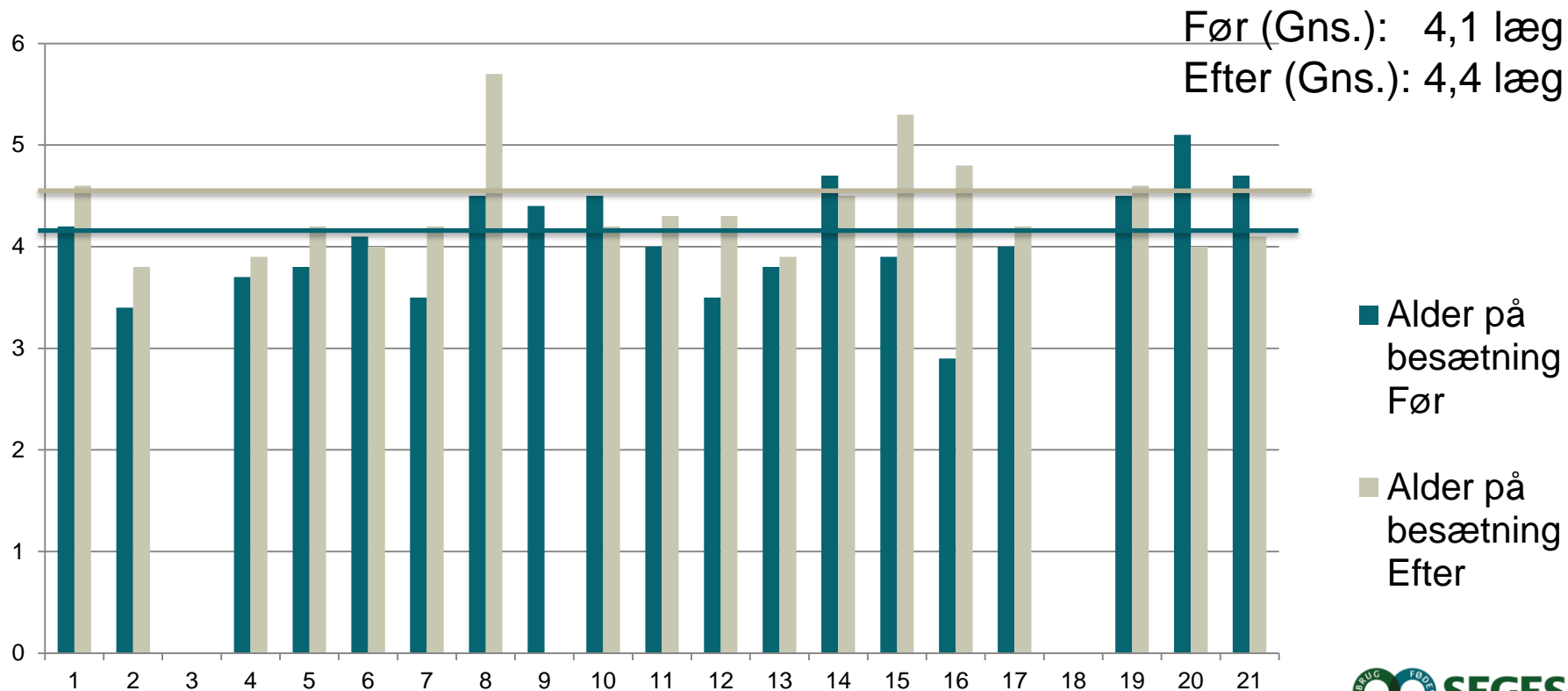
FORMÅL

At holde unge søer længere i besætningen

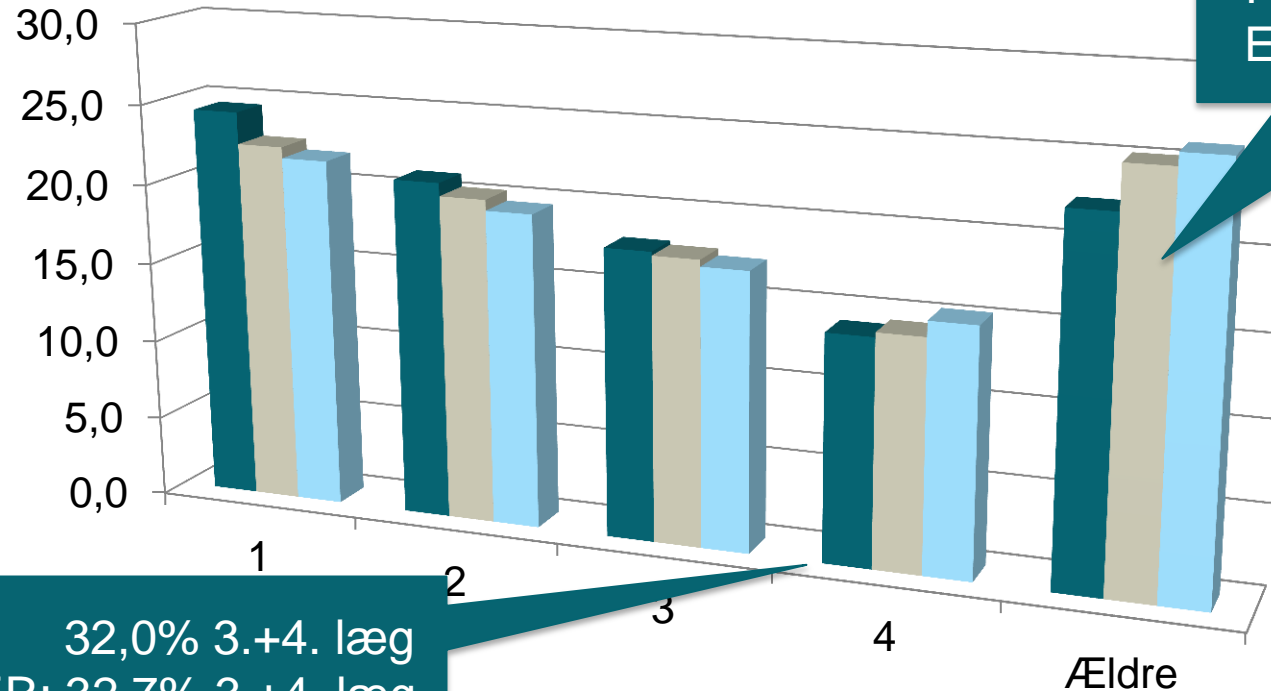
At udsætterprofil er økonomisk optimal

At udvikle et værktøj og standardisere metoden

ALDER PÅ AFGÅEDE SØER (FØR-EFTER)

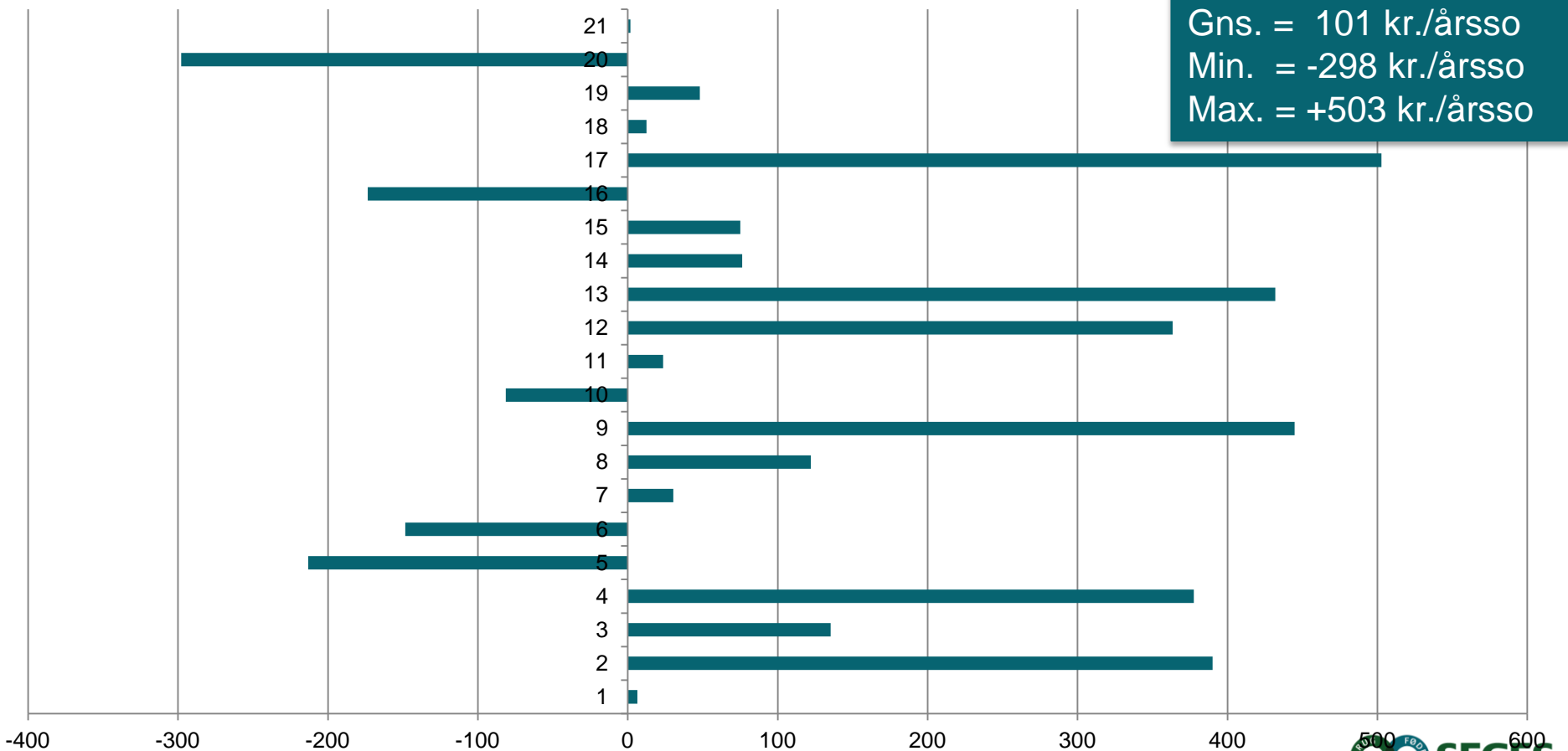
FARINGER FORDELT PÅ KULDNR., %

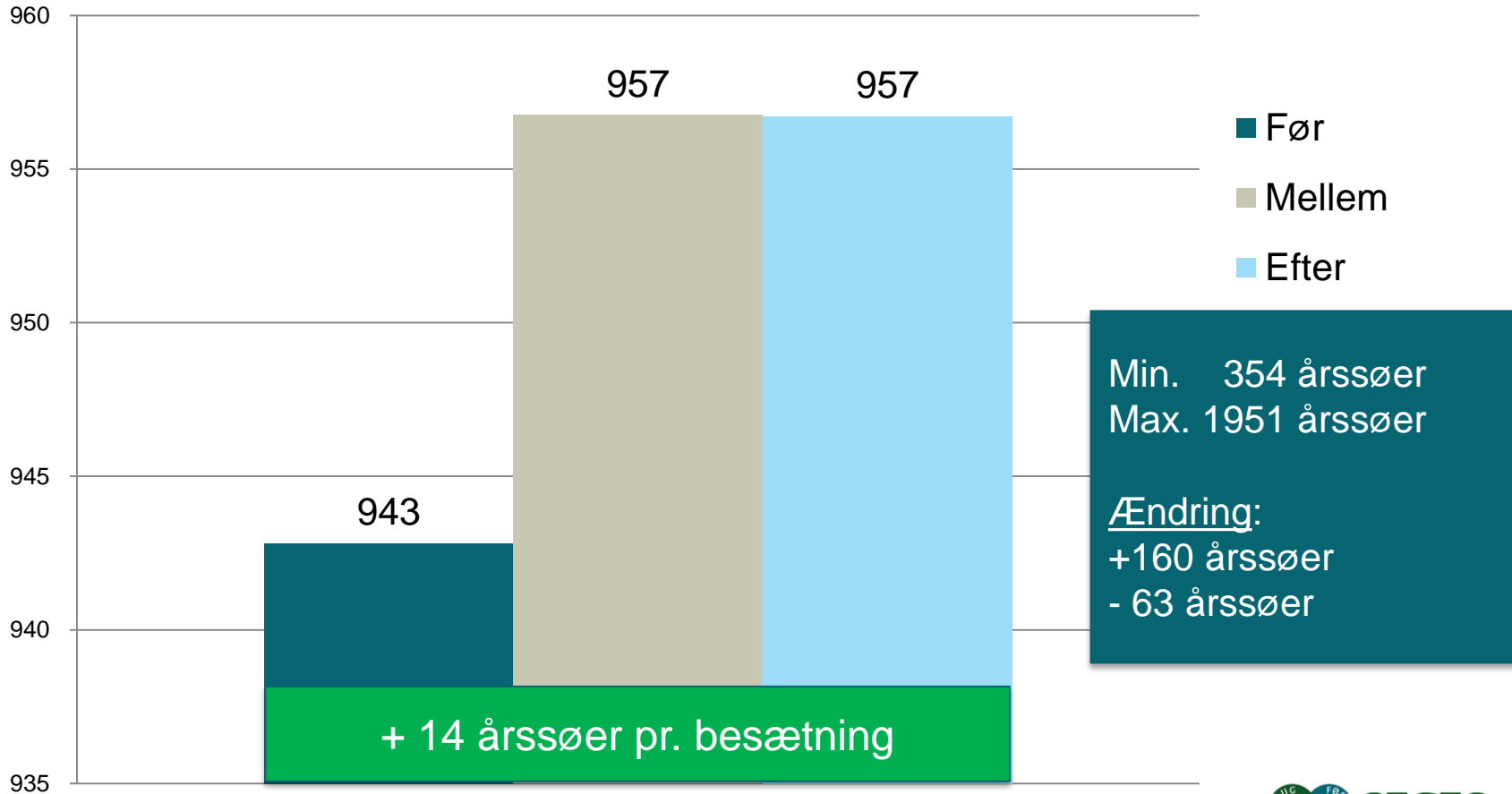
■ FØR
■ UNDER
■ EFTER

FØR: 32,0% 3.+4. læg
EFTER: 32,7% 3.+4. læg

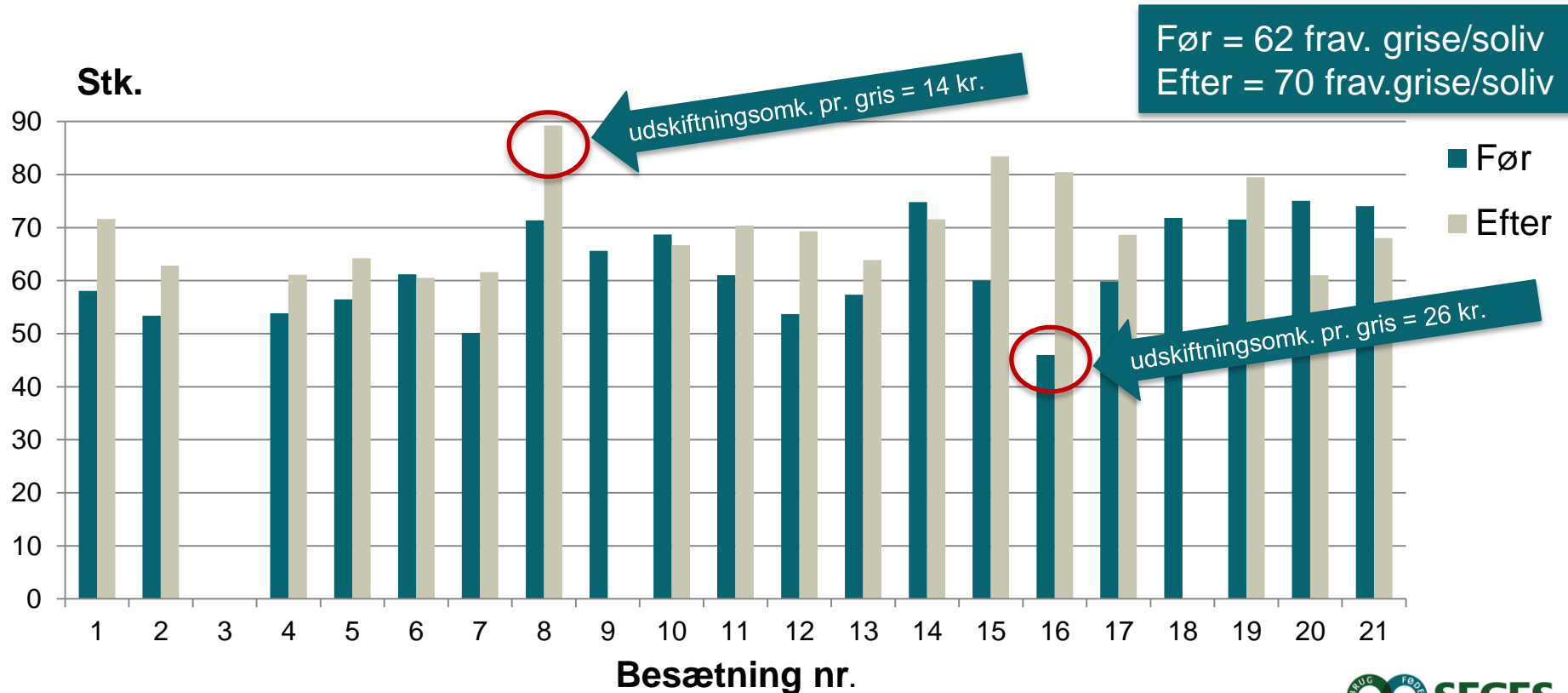
DB pr. årssø, kr. (korrigeret for avlsfremgang)

Årssøer i besætningen, stk.

FRAVÆNNEDE GRISE PR. SOLIV, STK.

NYTTEVÆRDI

Indkøb/produktion af færre polte

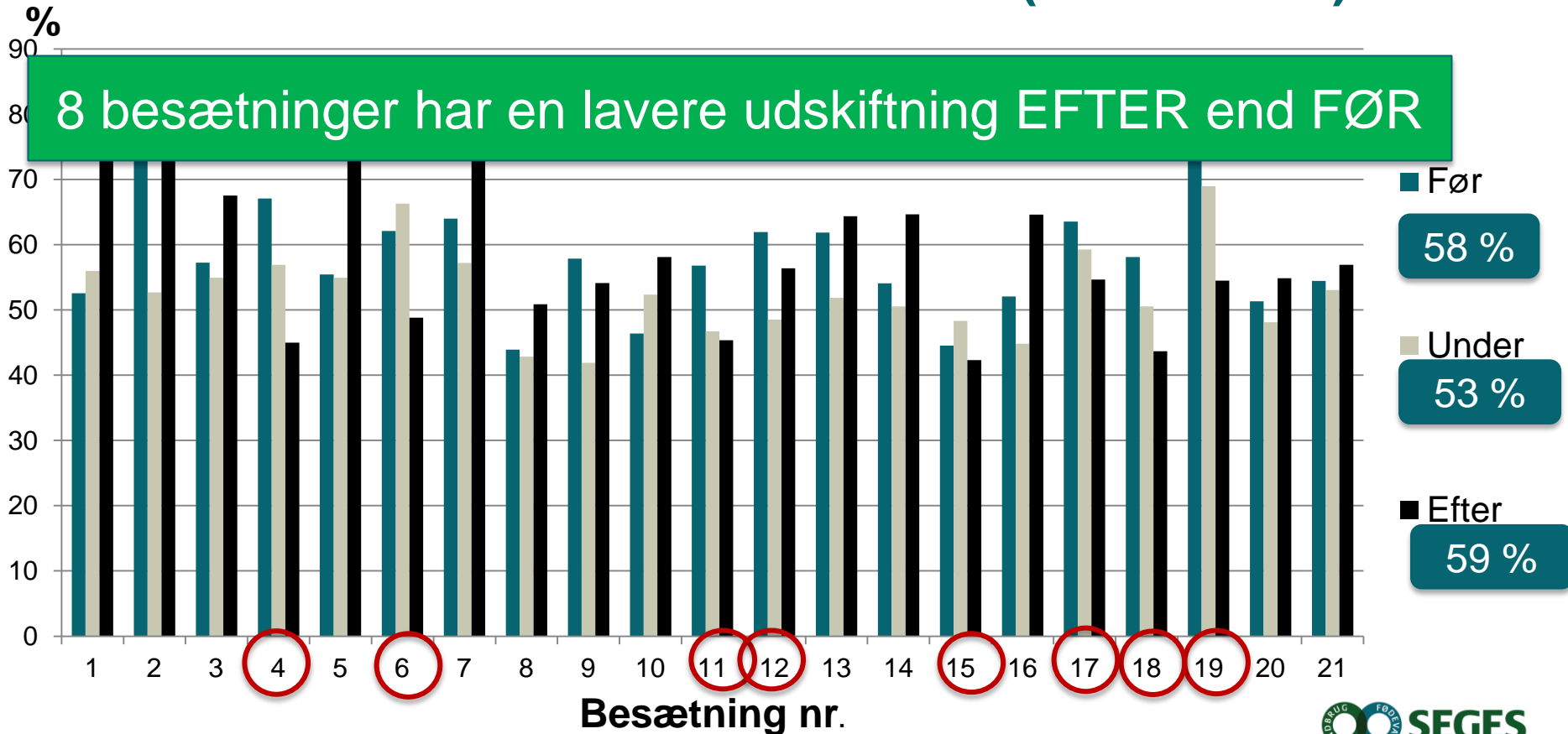
Større andel når 3.-4. læg

Flere ældre søer (mere ensartet immunitet)

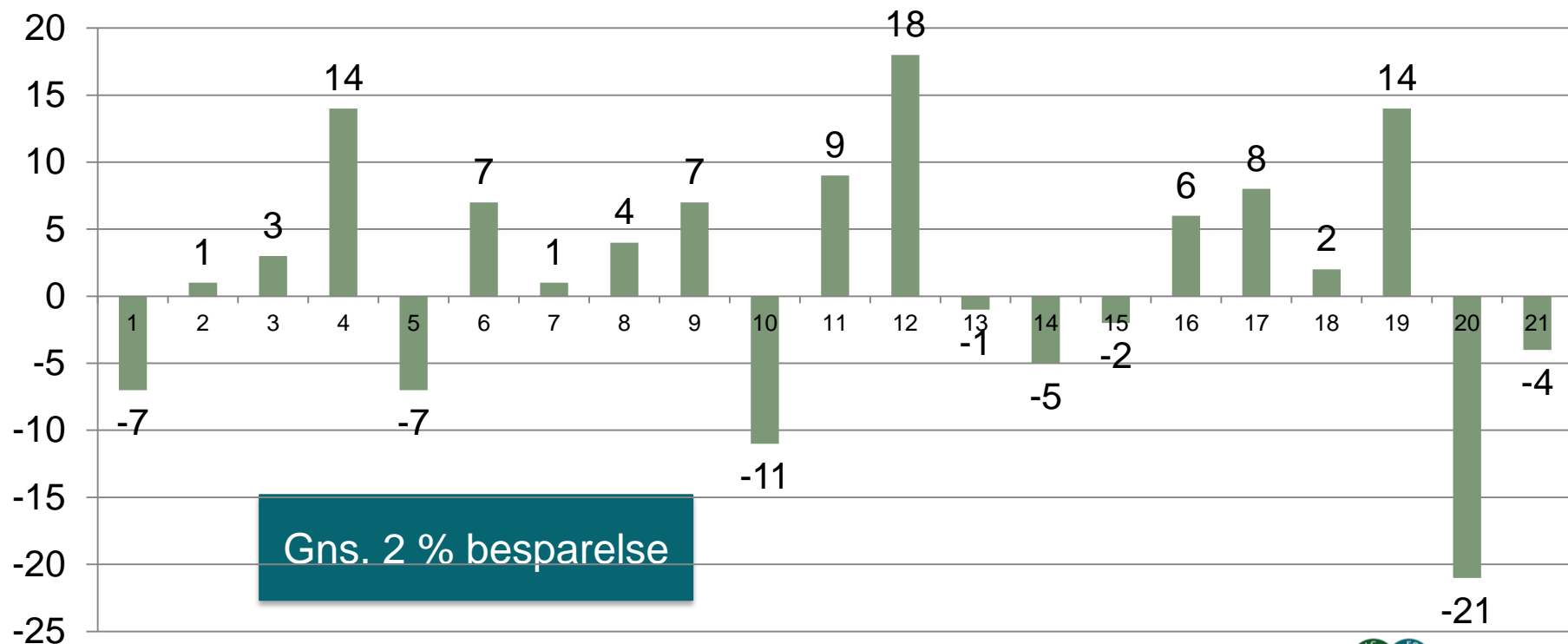
Guideline for udvælgelse af søer til slagt

Måltrettet indsats mht. optimering af udsætterprofil

UDSATTE SØER I % AF ÅRSSØER (ALLE LÆG)

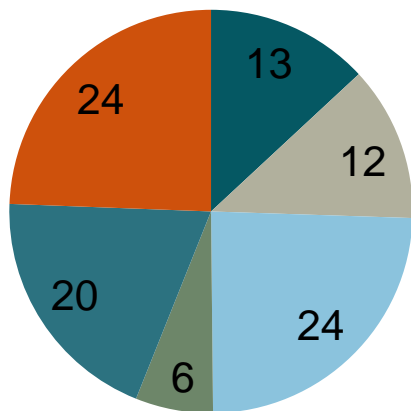

% POLTEBESPARELSE (FØR-EFTER)

AFGANGSÅRSAGER – ALLE LÆG

FØR (14/21)

Brunstmangel
Ikke drægtig

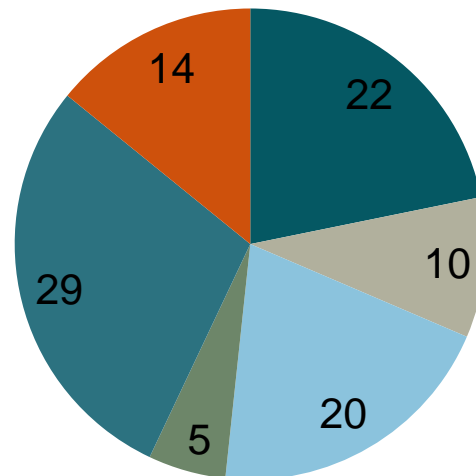
Halt, klove

Faringsproblemer
udskudt bør/tarm
yversvamp
moderegenskaber

Mager, skuldarsår

Overfaldet, akut
dødsfald,
gaspustere, andet

EFTER (17/21)

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Formål
 - ✓ At holde unge søer længere i besætningen
 - Fra 29,4% til 24,6% af udsatte søer
 - ✓ At udsætterprofil er økonomisk optimal
 - 16 ud af 21 besætninger har haft en gevinst
 - ✓ At udvikle et værktøj og standardisere metoden

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

- Nytteværdi
 - ✓ Indkøb/produktion af færre polte
 - 2% færre polte
 - ✓ Større andel når 3.-4. læg
 - FØR = 32 %
 - EFTER = 32,7%
 - ✓ Flere ældre søer (mere ensartet immunitet)
 - FØR = 4,1 læg inden udsætning
 - EFTER = 4,4 læg inden udsætning
 - ? Guideline for udvælgelse af søer til slagt
 - ? Målrettet indsats mht. optimering af udsætterprofil

DEMO - HOLDBARHED HOS UNGE SØER

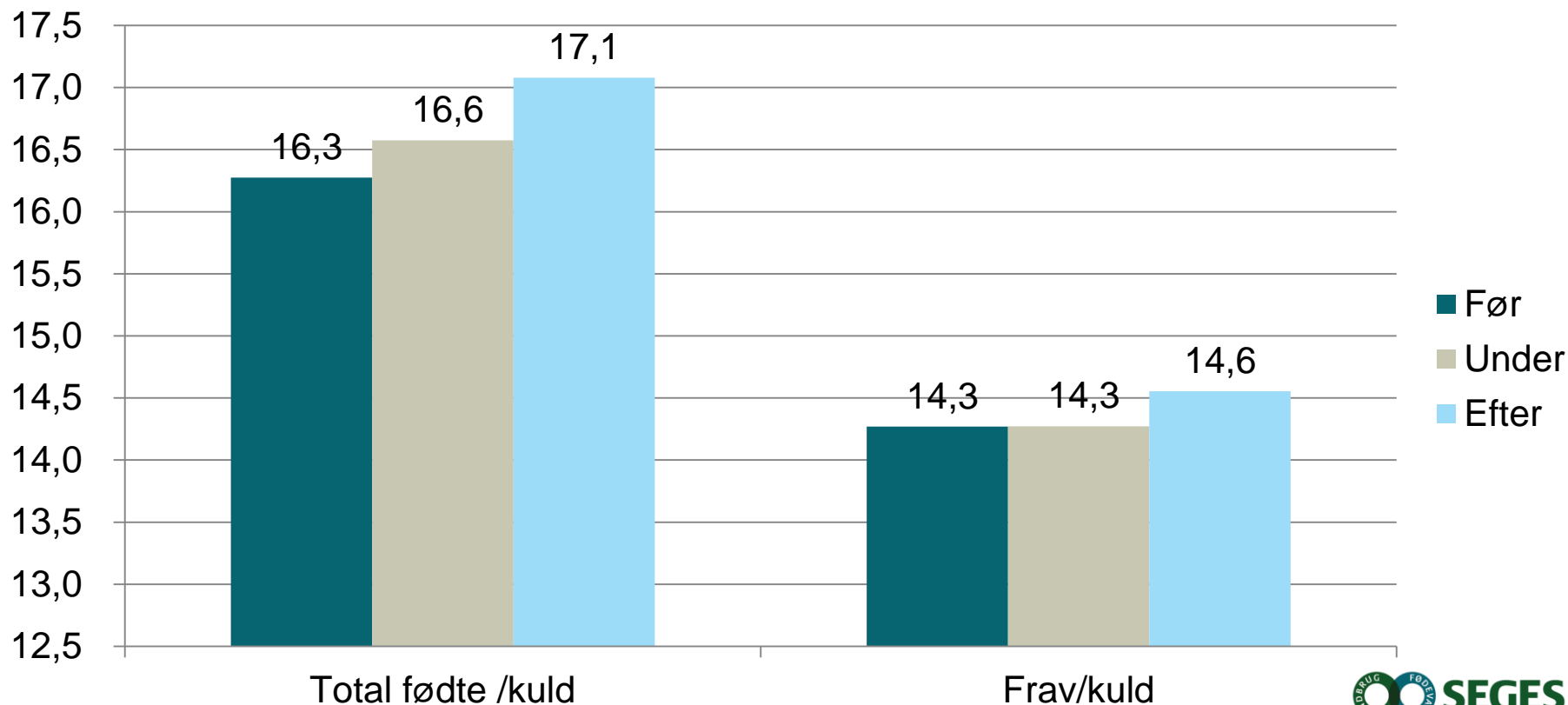
- Succeskriterie

- 50% af besætningerne øger holdbarheden hos 1.+2. lægssøer, så 80% når løbningen til 3. kuld, uden fald i produktivitet
 - 2 besætninger ud af 21 besætninger = 10%
- ? At 70% af rådgiverne anvender beregningsværktøjet

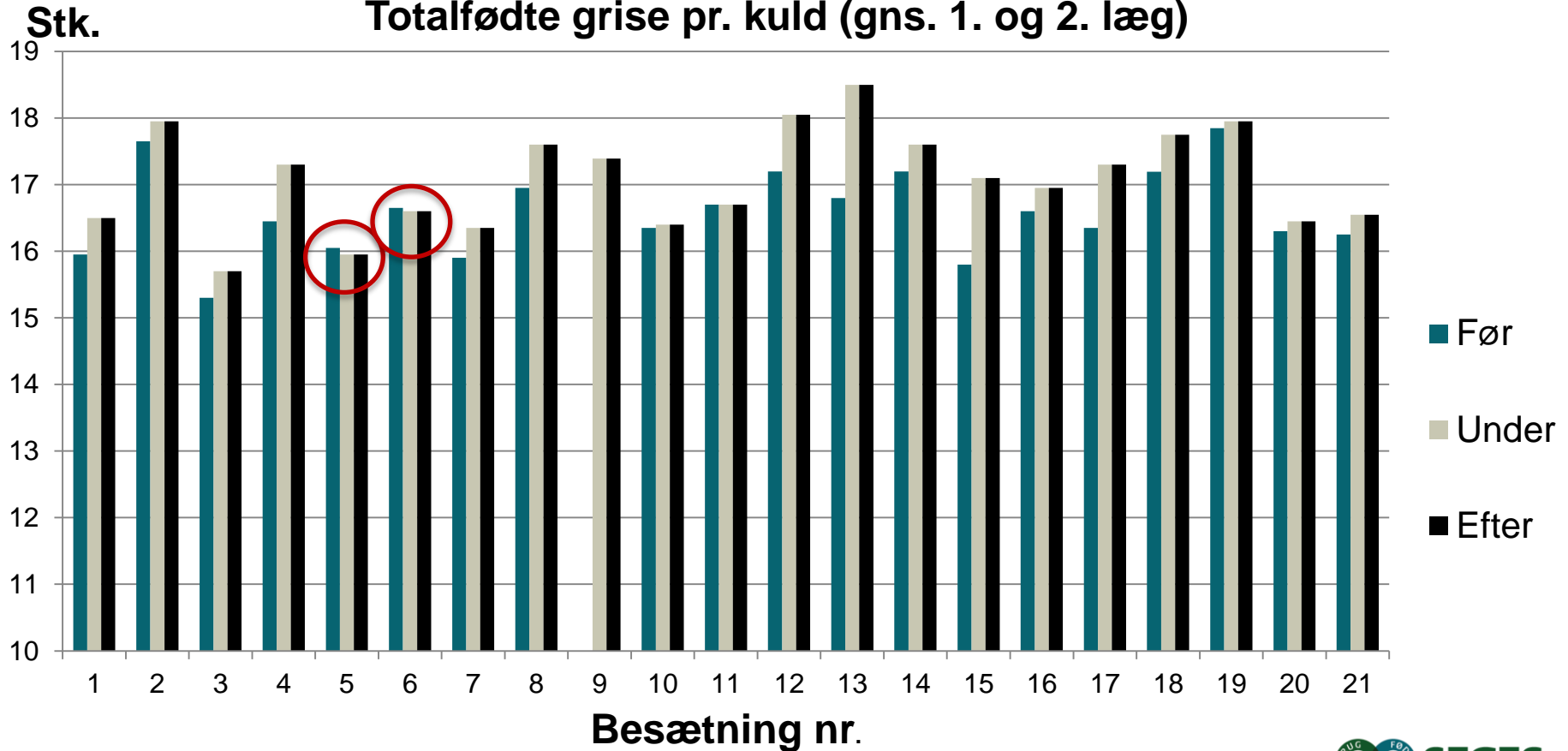

SUPPLERENDE.....

TOTALFØDTE + FRAVÆNNEDE (1.+2. LÆG)

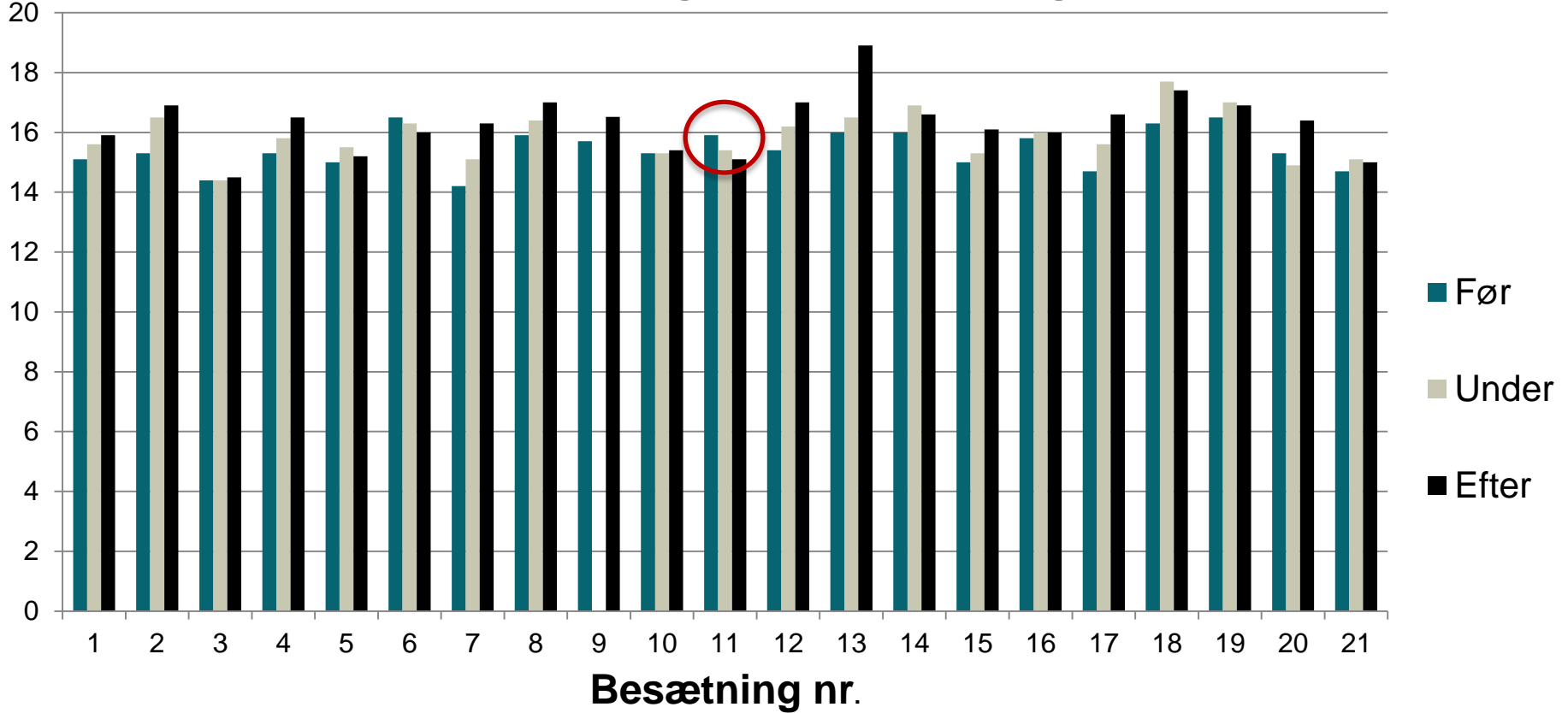

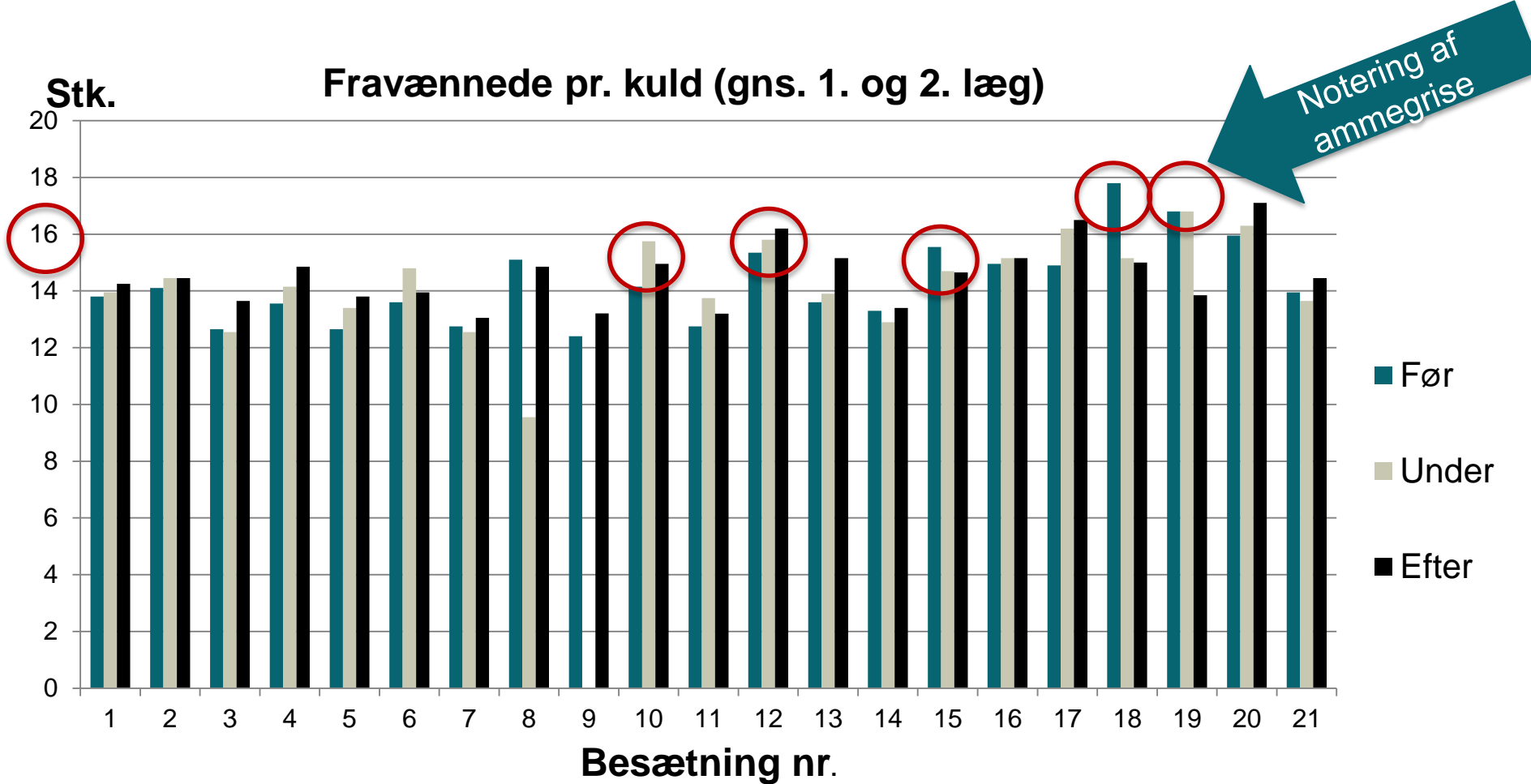
Totalfødte grise pr. kuld (gns. 1. og 2. læg)

Totalfødte grise pr. kuld (1. læg)

Stk.

Sådan har jeg øget holdbarheden af unge søer i min besætning

Flemming Koefoed, Brunsgård

og

Kirsten Kyndesen, Bornholms Landbrug

Introduktion

- 1.250 årssøer
- Produktion af 30 kg's grise på anden ejendom
- 6 ansatte

Før projektet

30-40% udsatte 1. + 2. lægssøer

- Årsager:
 - Benproblemer
 - Reproduktion (kastninger)

Lav kuldstørrelse: 14,9 lev. grise pr. kuld

Aftalt handlingsplan ved opstart

Demonstrationsprojekt – Holdbarhed hos unge søer

Handlingsplan for Brunsgård for perioden 3. + 4. kvartal 2015				Opfølgning		
Fokusområde/mål	Tiltag	Ansvarlig	Deadline	Hvordan	Hvem	Hvornår
Polte - holdbarhed	Skift fra egenproduktion til indkøb af polte.	Flemming	Uge 26	Telefonisk	KVK	Uge 26
Sortering af polte	Egenproducerede polte skal sorteres bedre i poltestalden. Antal udtaget til træning og videre til løbestald skal tilpasses behov. Overskud leveres til slagtning som slagtesvin.	Ann-Sofi + Henrik	Uge 26	Besøg	KVK	15/9-15 Kl. 9.00
Modtagekontrol på indkøbte polte	Egenkontrol på indkøbte dyr gennemføres iht. vedlagte bilag. I bilaget er reklamationsfrister angivet. <ul style="list-style-type: none"> Gennemgå poltene sammen dyrlæge/konsulent 	Flemming + Henrik	Efter næste køb	Besøg	KVK	15/9-15 Kl. 9.00
Opstaldning af gylte	Indretning af stier til gylte i tidligere slagtesvinestald. <ul style="list-style-type: none"> Reduktion af belægningsgrad i løsdriftstier. Reduceret af stresspåvirkning af unge søer. 	Flemming Ann-Sofi + Henrik	Uge 38	Besøg	KVK	15/9-15 Kl. 9.00
Sygestier	Brug af sygejournaler. Egne registreringssedler tilrettes og ophænges.	Ann-Sofi + Henrik	Uge 25	Besøg	KVK	15/9-15 Kl. 9.00
Yversvamp	Søer med yversvamp leveres til slagtning direkte fra farestalden eller placeres i særskilte bokse i gyltestalden indtil levering.	Ann-Sofi + Henrik	Uge 25	Besøg	KVK	15/9-15 Kl. 9.00

Underskrift ejer:

Flemming

Underskrift konsulent:

Lise Kjel

Handlingsplan - polte

- Skift fra egenproduktion til indkøb af polte
 - Skift har været diskuteret/overvejet gennem flere år
 - Lav kuldstørrelse
 - Gode poltefaciliteter
 - Fast aftale med 1. levering i uge 41, 2015
 - Karantænestald

Handlingsplan - polte

- Sortering (egne polte)
 - Antal udtaget til træning og videre til løbestald skal tilpasses behov
 - Overskud leveres til slagtning som slagtesvin
 - Problemer med kastninger/omløbninger = Ekstra polte udtaget
- Modtagekontrol indkøbte polte

Oprindelig poltestald

Poltestald

Poltestald

Træningsstald før

- Indretning optimeret med halmbæret
- Indsættelse af 40-45 polte pr. sti
- 3 ugers træning
- 8-10 polte udtaget pr. hold pga. benproblemer

Træningsstald efter

- Indretning med "dybstrøelse"
- Indsættelse af 20-25 polte pr. sti
- 2 ugers træning
- Stort set ingen tages ud pga. benproblemer

Træningsstald efter

Træningsstald efter

Træningsstald efter

Handlingsplan - gylte

- Opstaldning af gylte
 - Indretning af stier til gylte i tidligere slagtesvinestald
 - Reduceret belægningsgrad i stierne
 - Reduceret af stresspåvirkning af unge søer

Løbestald

Gylte, kontrolstald

Sikring af 4 ugers opstaldning efter løbning for gylte

Gyltestald

Gyltestald

Drægtighedsstald

- **Stabile hold**
- **Antal søer pr. foderstation er reduceret fra 55-60 til 40-45 stk.**

Handlingsplan - sygestier

- Sygestier
 - Brug af registreringskema/sygejournal - genindført

Handlingsplan - sygestier

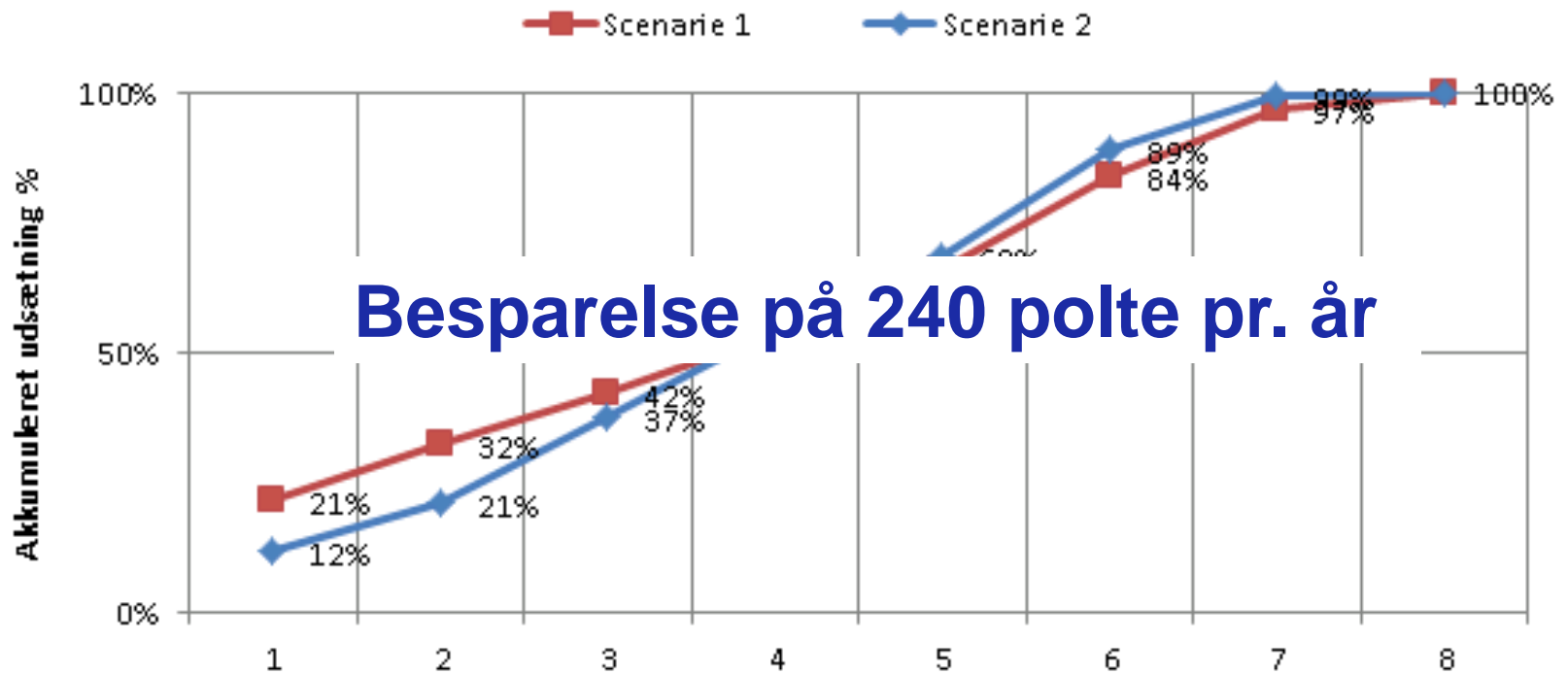
- Før: Pres på sygestier
=> genindførelse af sygejournaler
- Efter: Altid tomme sygestier!

Opnåede resultater

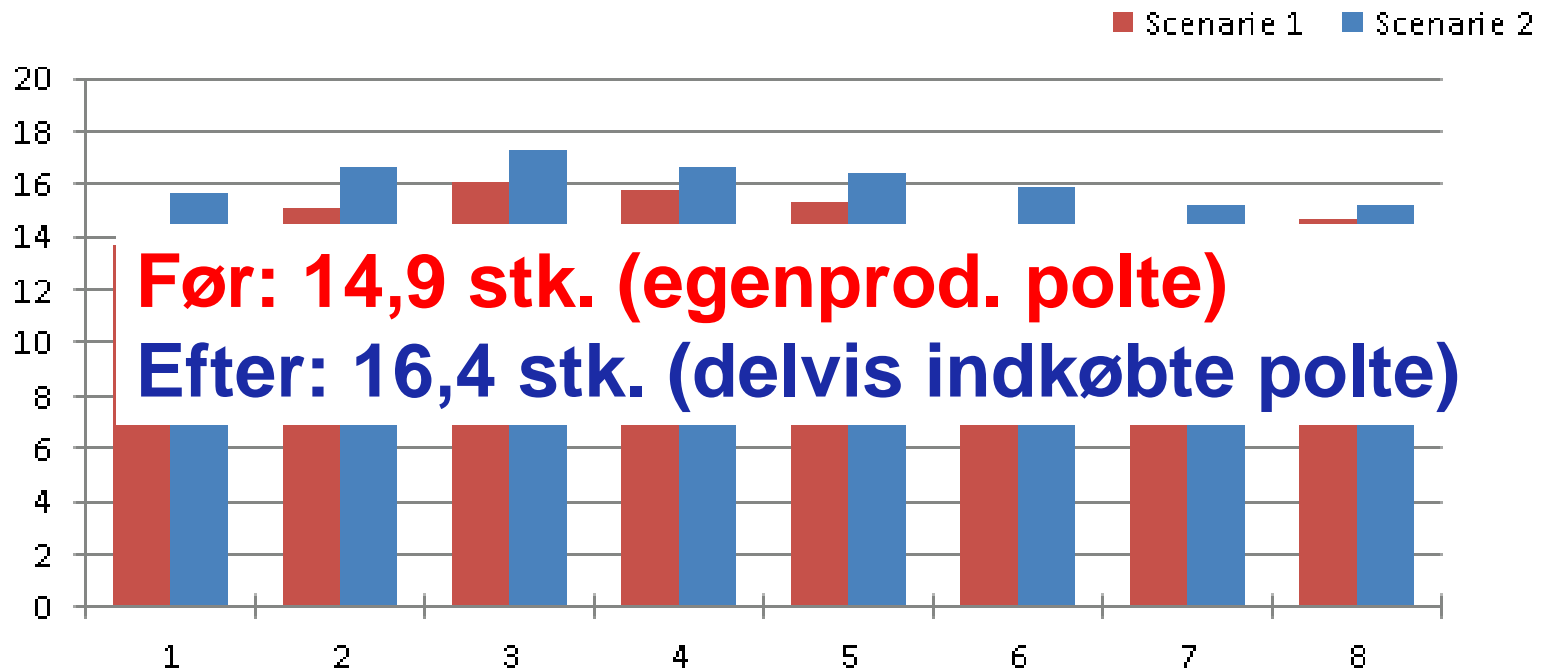
Periode	Udsatte 1.+2. lægssøer	
	Pct.	Gns. antal stk. pr. kvartal
Før	32	99
Under	24	69
<i>1. halvår</i>	<i>29</i>	<i>94</i>
<i>2. halvår</i>	<i>18</i>	<i>44</i>
Efter	21	57

Akkumuleret udskiftning før og efter

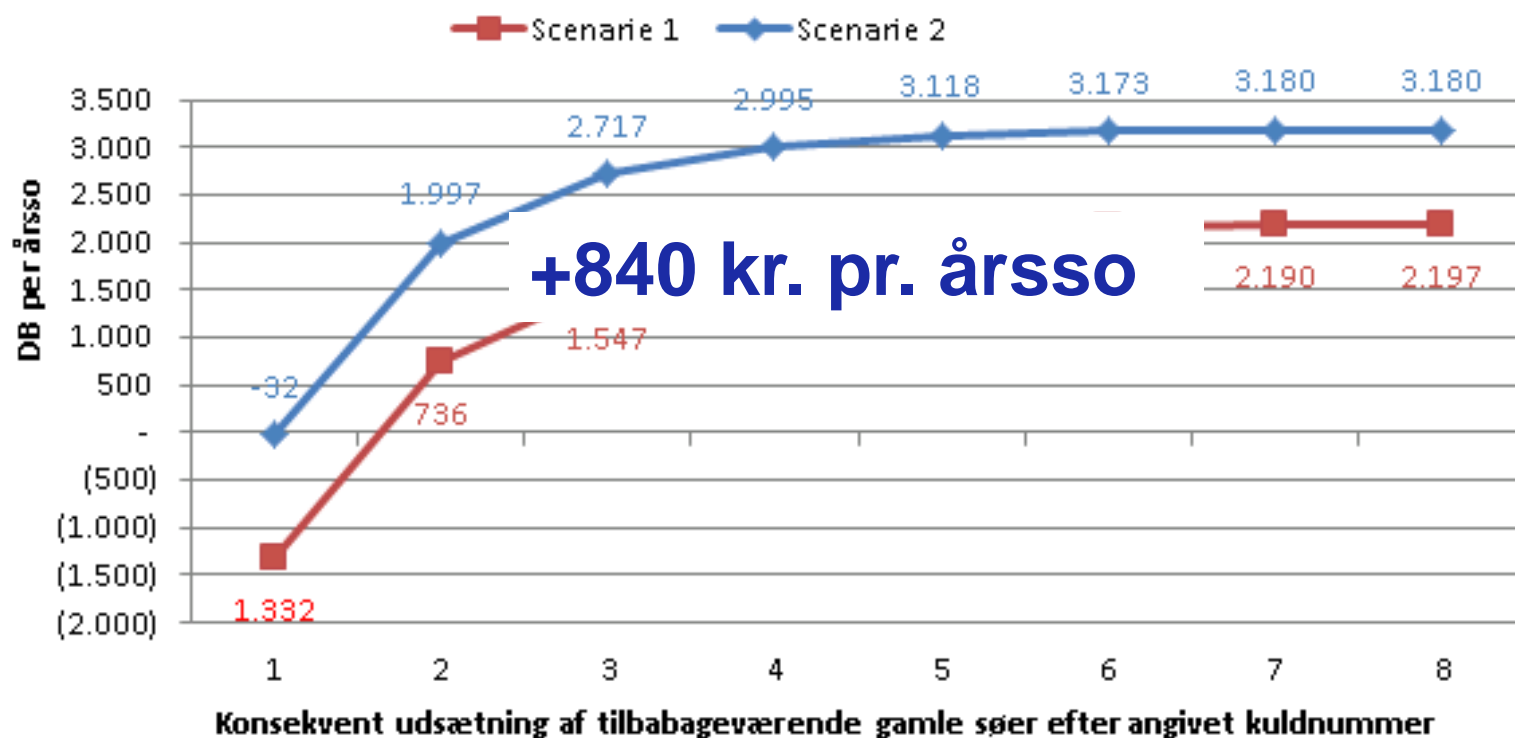
Levendefødte grise pr. kuld

Levendefødte/kuld

DB pr. årsso

DB pr. årsso, ved aldersudskiftningsstrategi

Holdbarhed hos søer – den veterinære vinkel

v/dyrlæge Søren S. Thielsen,
Ø-Vet A/S

Holdbarhed hos søer...

Starter tidligt i livet!

Fravænningsvægt og kvalitet

- Over 32 dage
- Minimum 8 kg

Modtaget den 18.10.16: 1 stk USK-nyrer og -blærer, dyrets alder: dage

Anamnese: USK på 21 nyrer og blærer.

Diagnose: Let cystitis til svær cystitis.
 Streptococcus dysgalactiae ssp. equisimilis
 Non-hæmolytiske E.coli
 Interstitiel nephritis.
 Glomerulonephritis.

Bemærkning: Se vedlagte svar fra Veterinærinstituttet.

Udført: Sammendrag

Resultat: Blærer:
 1 dyr: Svær cystitis.
 2 dyr: Let cystitis.
 1 dyr: Vesica slimhinde hyperæmisk, sediment/grus.
 4 dyr: Vesicas slimhinde hyperæmisk.
 15 dyr: Vesica makroskopisk normal.
 -
 1 dyr: Udtalt interstitiel nephritis.
 1 dyr: Let smudsigt nyrebækken med småblødninger og blødninger
 - på papiller.
 3 dyr: Let smudsigt nyrebækken med småblødninger.
 2 dyr: Let smudsigt nyrebækken.
 14 dyr: Nyrer makroskopisk normale.

Udført:	Mærkning				
Resultat:	-1: 609	-8: 655	-15: 838	-22: 1471	
	-2: 847	-9: 554	-16: 1156	-23: 1511	
	-3: 921	-10: 936	-17: 1612		
	-4: 665	-11: 757	-18: 2196		
	-5: 2116	-12: 1277	-19: 923		
	-6: 943	-13: 1526	-20: 633		
	-7: 597	-14: 302	-21: 1391		
Udført:	Organundersøgelse				
Resultat:	-2, -3 og -5:				
	Vesica makroskopisk normal.				
	Smudsig nyrebækken og småblødninger.				
	-6:				
	Vesicas slimhinde hyperæmisk, sediment/grus.				
	Nyrer makroskopisk normale.				
	-7:				
	Let cystitis.				
	Let smudsig nyrebækken og lette blødninger på papillerne.				
	-9, -11 og -18:				
	Vesica slimhinde hyperæmisk.				
	Nyrer makroskopisk normale.				
	-12:				
	Svær cystitis.				
	Let smudsig nyrebækken.				
	-16:				
	Let cystitis.				
	Små fibrocerede nyrer med små blødninger i overfladen.				
	Udtalt interstitiel nephritis, forøget tekstur og petecchiale blødninger i nyrebækkenet.				
	-19:				
	Vesica slimhinde hyperæmisk.				
	Let smudsig nyrebækken.				
	-20:				
	Kronisk peritonitis med fibrinklatter, i øvrigt fandtes vesica og nyrer makroskopisk normale.				
	-1, -4, -8, -10, -13, -14, -15, -17, -21:				
	Vesica og nyrer makroskopisk normale.				
	-22, -23:				
	Kun blære medsendt:				
	Vesica makroskopisk normal.				
Udført:	Bakteriologisk undersøgelse				
Resultat:	Blære udsød:				
	-7 og -12: Massiv vækst af Non-hæmolytiske E. coli.				
	-16: Streptococcus dysgalactiae ssp. equisimilis				
	Nyre udsød:				
	-7 og -12: Massiv vækst af Non-hæmolytiske E. coli.				
	-16: Blandingsflora med Non-hæmolytiske E. coli.				

Udført: Anaerob dyrkning
Resultat: -2, -3, -5, -7, -12, -16: Eubacterium suis blev ikke påvist.
-
-12: Moderat vækst af Clostridie-lignende kolonier.
- Formodentlig forurening fra tarm, er ikke yderligere
- identificeret.
-16: Moderat vækst af hæmolytiske Streptococcer. Er identificeret
- fra den aerobe udsæd.

Udført: Resistensbestemmelse (*)
Resultat: Resistensbestemmelse vedlagt, 1 side pr. bakterie

Udført: Histologisk undersøgelse (**)
Resultat: Nyrer sendt til histopatologisk vurdering i 4 pools.
Se vedlagte svar fra Veterinærinstituttet.

Materiale: Nyre.

Afløst den: 21.10.16

Bakterie: Non hæmolytisk E.coli

v

Præparat	MIC µg/ml	Føl- som	Mid- del	Resi- stent	Følsom hvis MIC </= µg/ml
Ampicillin Apramycin Amox/Clavul.	> 32 8 8	F F		R	8 8 8
Ciprofloxacin (1) Colistin Florfenicol	<= 0.01 <= 1 4	F F F			1 8 8
Cefotaxime (2) Gentamicin Neomycin	<= 0.12 1 <= 2	F F F			0.25 4 4
Sulphamethoxazol Spectinomycin Streptomycin	> 1024 > 256 > 128			R R R	256 64 8
Tetracyclin (3) Trimethoprim Ceftiofur (4)	> 32 > 32 <= 0.5	F		R R	4 8 2

Materiale: Vesica

Aflæst den: 21.10.16

Bakterie: Str.dysgalact.ssp. equisimilis

v2

Præparat	MIC µg/ml	Føl- som	Mid- del	Resi- stent	Følsom hvis MIC </= µg/ml
Ciprofloxacin (1) Erythromycin (2) Florfenicol	1 > 16 2	F F		R	1 0.25 8
Cefoxitin Penicillin Spectinomycin	2 <= 0.06 32	F F F			4 0.12 64
Streptomycin Trimeth/Sulfameth Tetracyclin (3)	> 64 <= 0.25 > 32	 F		R R	8 2 2
Tiamulin	> 32			R	4

Prøvenr.	Prøveinformation
1	104554-1-5, Svin, fikseret væv,
2	104554-6-10, Svin, fikseret væv,
3	104554-11-15, Svin, fikseret væv,
4	104554-16-20, Svin, fikseret væv,

Anamnese:

USK på nyrer fra søer

Sagsbemærkninger:

Antal klodser: 8 (4x2).

Histopatologisk undersøgelse

1-4

Fikseret væv

Ni nyrer upåfaldende, en nyre med glomerulonefritis, suppurativ nefritis og fibrose, samt en nyre med intetstetiel lymfocytær nefritis. 9 nyrer med lavgradige forandringer i form af lipidakkumulation i proximale tubuli (5), proteinøst materiale i lumen af de proximale tubuli (2), samt to nyrer med dilaterede bowmanske kapsler.

Bortset fra de to nyrer med nefritis må forandringerne anses som ubetydelige. Flere nyrer med kongestion af kar i papiller.

Mavesår er livsvarigt

- Nedsat foderoptagelse
- Større risiko for MMA
- Større risiko for død

Benlidelser

- Osteochondrose/bensvaghed
- Mycoplasma-ledbetændelse
- Glässer

Kig efter

- Dyrenes gang
- Konstitution

Mycoplasma-ledbetændelse og Glässer

- Rammer ofte unge dyr
- Hvis ikke der tages hånd om det, bliver skaderne kroniske.

Urinvejsproblemer

Cirka 45% af Danmarks søer har blærebetændelse ved slagtning!

MÆRKE	FARVE/KLARH	MASSEFYLD	PROTEI	BLOD	pH	ANDET
E	ED	DE	N			
1	Klar	1001	-	-	6-7	
2	Klar gullig	1014	Trace	-	7-8	
3	Klar	1000	-	-	6	
4	Klar	1006	-	-	6	
5	Klar	1002	-	-	6-7	
6	Klar	1011	-	-	7	
7	Skyet	1012	Trace	-	7	
8	Klar	1001	-	-	6	
9	Lidt pus	1000	-	-	6-7	
10	Klar	1002	-	-	7	
11	Gullig	1012	-	-	6	
12	Gullig	1017	Trace	-	6-7	
13	Klar	1002	-	-	6-7	
14	Klar	1000	-	-	6	
15	Gullig+skyet	1011	-	-	7	+ nitrit
16	Gul	1029	+	-	6	
17	Klar	1001	-	-	6	
18	Gul skyet	1017	-	-	6	
19	Klar	1000	-	-	5	
20	Rødlig	1000	-	+++	6	
21	Klar	1004	-	-	6	
22	Klar	1002	-	-	6	

Massefylde: <1010: Hypo, 1010-1015: Iso, >1015: Hyper

Urinvejsinfektion giver større risiko for:

- Død
- Nedsat produktivitet

**Mange tak for jeres
opmærksomhed 😊**

FODRING AF SØER

Gunner Sørensen, Innovation

Holdbarhed af unge søer
LMO, 24. november 2016

FODRING AF DEN DIEGIVENDE SO

- Huld ved indsættelse.
- Valg af foderblanding, som dækker søernes daglige behov for næringsstoffer.
- Foderstrategi.

ENSARTEDE SØER I SAMME HULD VED FARING SIKRES VED

- Huldstyring starter i farestalden - der må **ikke** fravænnnes fede

God huldstyring betyder lavt foderforbrug.

Huldstyring kan lade sig gøre, men det kræver vilje og indsats fra medarbejderne.

- Foderkurver er **individuelle** for hver besætning.
- Kun **en person** er ansvarlig for huldvurdering og ændring af foderkurver.

FODRING AF DIEGIVENDE SØER

- Huld ved indsættelse.
- Valg af foderblanding, som dækker søernes daglige behov for næringsstoffer – fibre og protein/aminosyrer.
- Foderstrategi.

EFFEKTIV MÆLKEPRODUKTION

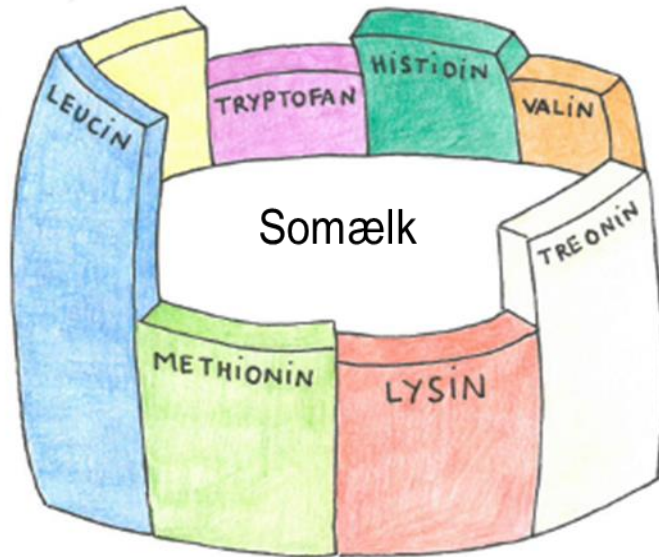
- Mælk bestå af protein, fedt og laktose.
- Den "billigste" mælkeydelse opnås, når hovedparten af næringsstofferne kommer fra foderet.
- **Effektivitet på 78 %.**
- Soens krop er "buffer" ved for lidt og for mange næringsstoffer i foderet i forhold til forbruget til mælkeproduktionen.
- **Effektivitet på ned til 58 %.**

PROTEIN OG AMINOSYRE – HVORDAN HÆNGER DET NU SAMMEN?

- Et protein består af 23 forskellige aminosyrer.
- 11 af disse aminosyrer er essentielle og skal tilføres via foderet – resten kan dyrene selv fremstille.
- Lysin, treonin og valin er de vigtigste og kan fremstilles syntetisk og tilsættes foderet.
- Ved fordøjelse nedbrydes protein til aminosyrer og inde i dyret genopbygges de til nye proteiner.

PROTEIN OG AMINOSYRER TIL DIEGIVENDE SØER

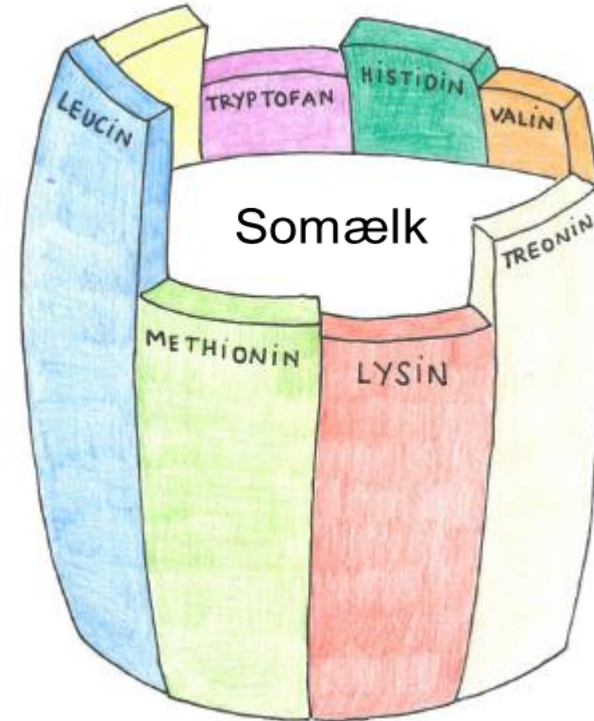
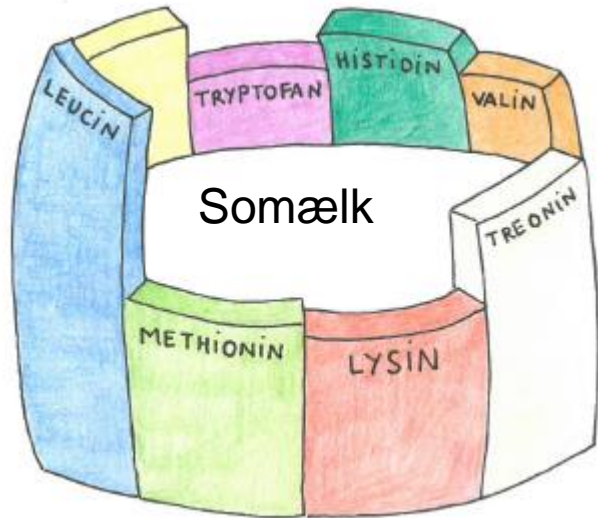
Minimums norm frem til 2015

St. ford. pr. FEso	Norm	I procent af lysin
Råprotein, min.	110	-
Lysin	6,6	100
Methionin	2,1	32
Treonin	4,3	65
Tryptofan	1,3	20
Valin	5,0	76

NYE NORMER TIL DIEGIVENDE SØER

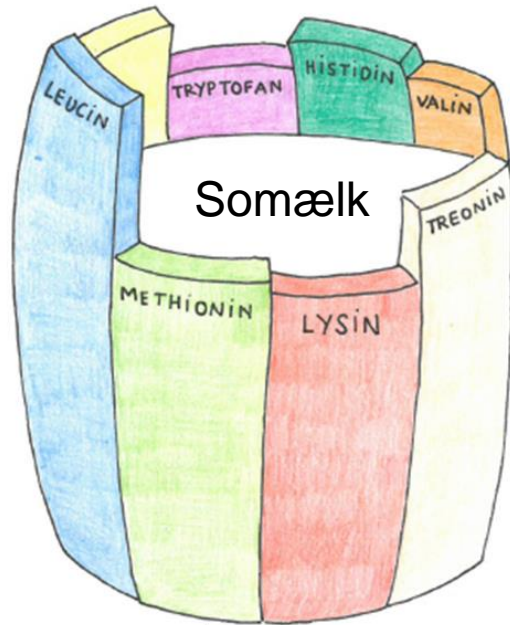
Minimums norm frem til 2015

MERE PROTEIN TIL DIEGIVENDE SØER GIVER

- Øget protein/lysin under diegivning
 - Højere kuldtilvækst – 350 gram pr gris
 - Lavere væggtab – 3 kg pr so
 - ❖ begrænsning af mobilisering af muskelprotein
 - ❖ men øget mobilisering af fedt
 - Øget næringsstofindhold i mælken

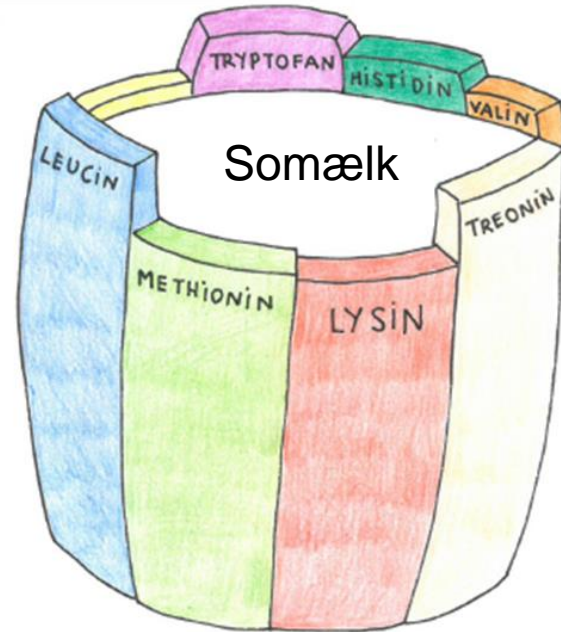
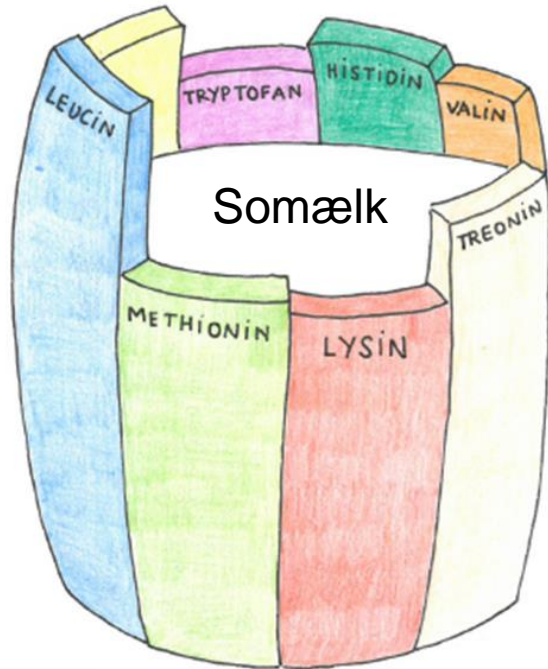
PROTEIN OG AMINOSYRER TIL DIEGIVENDE SØER – NORM 2015

St. ford. pr. FEso	Norm	I procent af lysin
Råprotein, min.	125	-
Lysin	7,7	100
Methionin	2,46	32
Treonin	5,0	65
Tryptofan	1,54	20
Valin	5,85	76

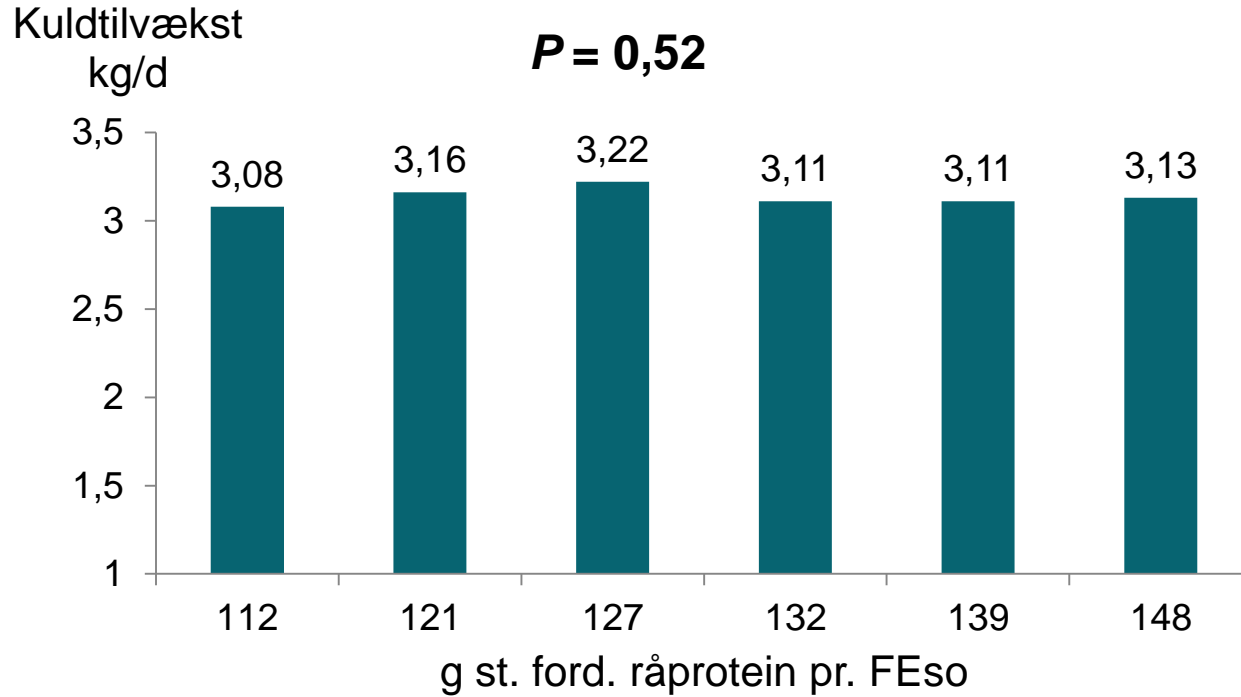
Gælder fra 2 dage efter faring

REDUCERET INDHOLD AF PROTEIN I DIEGIVNINGSFODER

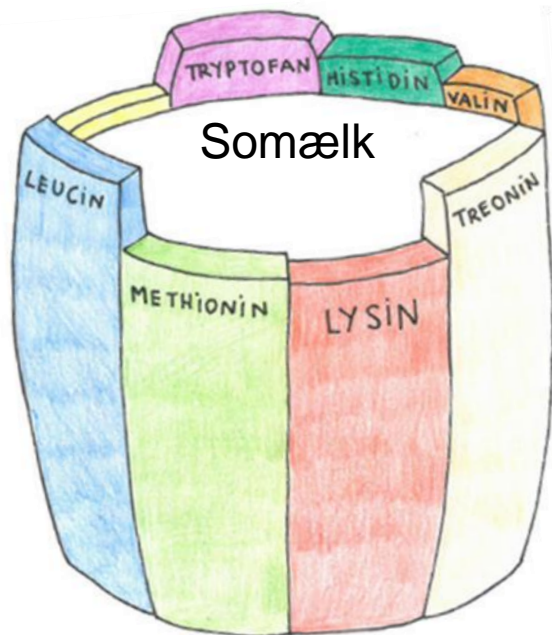

RESULTATER

– GENNEMSNITLIG DAGLIG KULDTILVÆKST

ANBEFALING FRA SEPTEMBER 2016

St. ford. pr. FEso	Anbefaling	I procent af lysin
Råprotein, min.	120	-
Lysin	7,7	100
Methionin	2,46	32
Treonin	5,0	65
Tryptofan	1,54	20
Valin	5,4	70

ØKONOMISK BETYDNING AF VSP'S ANBEFALING

Pris ¹	Norm	Opt. vejledning
Kr. pr. 100 FEso	149,0	146,2

¹ Gennemsnitspriser 1/9-2015 til 30/8-2016 anvendt på korn, afsk. sojaskrå og aminosyrer

Besparelse i forhold til NORM uden forventet tab af produktivitet vil være 3 kr. pr. 100 FEso

VSP'S NORMER FOR PROTEIN OG AMINOSYRER SKAL BRUGES

- Mange besætninger ser en stor effekt på fravænningsvægten og væggtabet på søer.
- Nogle besætninger bruger diegivningsfoder til flere staldafsnit, derfor bliver det for dyrt.
- Nogle besætninger ser diarréer blandt pattegrisene og bruger blandinger med 5-10 % lavere indhold af protein/aminosyrer.

TANKER OMKRING FASEFODRING AF DIEGIVENDE SØER (INSPIRERET AF PETER THEIL)

- Behov for næringsstoffer pr. dag omkring faring:
 - Energi – 3 FEso pr. dag til en so på 250 kg
 - SIF råprotein – 310 gram (ikke påvirket af soens vægt)
 - Fibre – 500 gram pr. dag.
- Behovet dækkes af en blanding med:
 - Omkring 100 gram SIF råprotein pr. FEso.

FASEFODRING - HVORDAN

- Fortyndning af foderet fra indsættelse til 2-3 dage efter faring.
- Kan manuelt udføres på flere måder:
 - Drægtighedsfoder – hele blandingen
 - Proteinfattigt faringsmix – tilskud.

IGANGVÆRENDE AFPRØVNING

- Gennemføres i seks besætninger:
 - To besætninger pr. forsøgsgruppe.
- Kontrol: Diegivningsblanding fra indsættelse til fravænning (125 gram SIF råprotein pr. FEso).
- Forsøgsbehandlinger fra indsættelse til tre dage efter faring - derefter diegivningsfoder:
 - 3 kg drægtighedsfoder
 - 1 kg faringsmix 1 (byg, fedt og mineraler) og 2 kg diegivningsfoder
 - 1 kg faringsmix 2 (byg, roepiller, fedt og mineraler) og 2 kg diegivningsfoder
 - 3 kg faringsmix 3 (kagemix, fiskemel, roepiller, korn, fedt og mineraler)
 - 3 kg diegivningsfoder + 1 kg smågrisefoder

BYG/FEDT/MINERALER – FØRSTE DATA

Besætning	1	
	Kontrol	Forsøg
Antal kuld	39	39
Antal grise i standardiserede kuld	13,95	13,90
Fravænnede grise pr. kuld	12,77	12,56
Antal diegivningsdage	32	32
Kuldets fravænningsvægt, kg	117,93	116,31
Kuldtilvækst, kg/dag	3,06	3,00
Diarré blandt 4-6 dage gamle pattegrisene, %	9,2	7,7
Soens rygspæktab, mm	4,2	4,2

BYG/FEDT/MINERALER – FØRSTE DATA

Besætning	1		2	
	Kontrol	Forsøg	Kontrol	Forsøg
Antal kuld	39	39	38	38
Antal grise i standardiserede kuld	13,95	13,95	14,29	14,21
Fravænnede grise pr. kuld	12,77	12,56	13,53	13,55
Antal diegivningsdage	32	32	24	24
Kuldets fravænningsvægt, kg	117,93	116,31	85,61	84,06
Kuldtilvækst, kg/dag	3,06	3,00	2,53	2,52
Diarré blandt 4-6 dage gamle pattegrisene, %	9,2	7,7	11,5	13,2
Soens rygspæktab, mm	4,2	4,2	4,0	2,8

BYG/ROEPILLER/FEDT/MINERALER – FØRSTE DATA

Besætning	1	
	Kontrol	Forsøg
Antal kuld	28	29
Antal grise i standardiserede kuld	12,71	13,07
Fravænnede grise pr. kuld	12,00	12,03
Antal diegivningsdage	29	29
Kuldets fravænningsvægt, kg	100,79	97,77
Kuldtilvækst, kg/dag	2,88	2,82
Diarré blandt 4-6 dage gamle pattegrisene, %	15,2	12,6
Soens rygspæktab, mm	3,5	4,0

BYG/ROEPILLER/FEDT/MINERALER – FØRSTE DATA

Besætning	1		2	
	Kontrol	Forsøg	Kontrol	Forsøg
Antal kuld	28	29	40	44
Antal grise i standardiserede kuld	12,71	13,07	14,18	14,16
Fravænnede grise pr. kuld	12,00	12,03	12,98	12,70
Antal diegivningsdage	29	29	24	24
Kuldets fravænningsvægt, kg	100,79	97,77	94,36	92,11
Kuldtilvækst, kg/dag	2,88	2,82	3,20	3,11
Diarré blandt 4-6 dage gamle pattegrisene, %	15,2	12,6	9,5	10,2
Soens rygspæktab, mm	3,5	4,0	3,7	3,3

DRÆGTIGHEDSFODER – FØRSTE DATA

Besætning	1	
	Kontrol	Forsøg
Antal kuld	22	23
Antal grise i standardiserede kuld	14,18	14,17
Fravænnede grise pr. kuld	12,36	12,74
Antal diegivningsdage	24	24
Kuldets fravænningsvægt, kg	78,04	84,41
Kuldtilvækst, kg/dag	2,41	2,55
Diarré blandt 4-6 dage gamle pattegrisene, %	36,8	28,6
Soens rygspæktab, mm	3,9	3,4

KONKLUSION OM DIEGIVNINGSFODER

- Brug VSP's anbefaling for protein- og aminosyreindhold.
- Overvej om du og søerne har behov for proteinsænkende fodertilskud.
- **Der er gevinst med det samme – tungere grise og mindre væggtab på søerne.**

FODRING AF DIEGIVENDE SØER

- Huld ved indsættelse.
- Valg af foderblanding, som dækker søernes daglige behov for næringsstoffer.
- Foderstrategi.

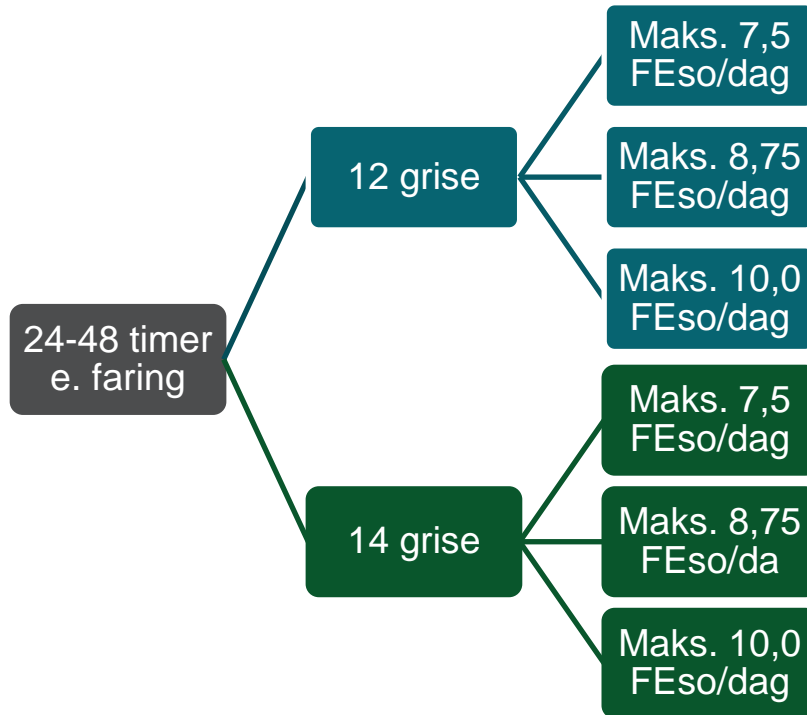

FODERSTRATEGI I FARESTALDEN

- **Valg af foderstrategi**
 - **Restriktiv fodring 6-8 dage og derefter tilnærmet ad libitum – tre gange dagligt.**
- **Påvirkes kuldtilvæksten af soens foderstyrke?**
- **Betaler soen selv for eventuel underforsyning med energi og protein og sikrer kuldet?**
- **Er der stor forskel på søer, der passer små og store kuld?**
- **Er der niveauforskelle mellem besætninger?**

SÅDAN BLEV DET UNDERSØGT

- TO BESÆTNINGER INDGIK I AFPRØVNINGEN

- Standardiserede kuld.
- 3 foderkurver
 - Maksimum nås dag ca. 15

FORELØBIGE RESULTATER

- EFFEKT AF KULDSTØRRELSE

Besætning	1	
Kuldstørrelse	12	14
Fravænnede grise pr. kuld	11,8 ^a	13,5 ^b
Kuldets fravænningsvægt, kg	81,3 ^a	86,8 ^b
Grisens fravænningsvægt, kg	6,89 ^a	6,43 ^b
Kuldtilvækst, kg/dag	2,47 ^a	2,61 ^b
Soens væggtab, kg	12,6 ^a	15,8 ^b
Soens rygspæktab, mm	2,20 ^a	2,69 ^b

FORELØBIGE RESULTATER

- EFFEKT AF KULDSTØRRELSE

Besætning	1		2	
Kuldstørrelse	12	14	12	14
Fravænnede grise pr. kuld	11,8 ^a	13,5 ^b	11,8 ^a	13,6 ^b
Kuldets fravænningsvægt, kg	81,3 ^a	86,8 ^b	87,8 ^a	93,5 ^b
Grisens fravænningsvægt, kg	6,89 ^a	6,43 ^b	7,44 ^a	6,88 ^b
Kuldtilvækst, kg/dag	2,47 ^a	2,61 ^b	2,82 ^a	2,97 ^b
Soens væggtab, kg	12,6 ^a	15,8 ^b	16,4 ^a	19,3 ^b
Soens rygspæktab, mm	2,20 ^a	2,69 ^b	2,32 ^a	2,86 ^b

BESÆTNING 1 - FORELØBIGE RESULTATER

Slutfoderstyrke, FEso/dag	7,5	8,75	10,0
Fravænnede grise pr. kuld	12,7	12,7	12,6
Kuldets fravænningsvægt, kg	82,9	84,8	84,5
Kuldtilvækst, kg/dag	2,50	2,56	2,56
Soens væggtab, kg	20,8 ^a	13,9 ^b	7,8 ^c
Soens rygspæktab, mm	2,95 ^a	2,47 ^b	1,91 ^c

BESÆTNING 2 - FORELØBIGE RESULTATER

Slutfoderstyrke, FEso/dag	7,5	8,75	10,0
Fravænnede grise pr. kuld	12,6	12,7	12,7
Kuldets fravænningsvægt, kg	90,3	90,8	90,9
Kuldtilvækst, kg/dag	2,87	2,89	2,93
Soens væggtab, kg	23,8 ^a	17,3 ^b	12,4 ^c
Soens rygspæktab, mm	2,93 ^a	2,67 ^a	2,18 ^b

HVAD KAN VI LÆRE OM NORMALE SØER?

- Mælkeydelsen styres af management, foderets sammensætning og antal grise ved soen.
- Foderoptagelsen påvirker soens vægtændring.
- **Men husk at foderudnyttelsen til mælkeproduktion er 78 % ved lavt vægttab og kun 58 % ved højt vægttab.**

FODERSTRATEGI I FARESTALDEN I HØJTYDENDE BESÆTNINGER

- **Foderstyrken afhænger af antal grise og soens huld**
 - 9-11 grise: Loft ved 8,0 FEso
 - 12-13 grise: Loft ved 9,0 FEso
 - 14 grise: Loft ved 10,0 FEso.
- **Magre søer skal fodres efter ædelyst.**

HØJ MÆLKEYDELSE SIKRES VED AT

- Der indsættes **ensartede søer** i farestalden med en rygspæktykkelse på 16-19 mm.
- De **nye normer** for protein og aminosyrer anvendes fra diegivningsdag 2 – måske også fra indsættelse!
- **Maksimal foderstyrke** styres af antal grise, som soen skal passe.